

HAVREVIMPEN

DOF-FYN

16. ÅRGANG NR. 1, MAR 2009

Generalforsamlingen Peru
Vandrefalke i territoriekamp
Caretakere på Odense Fjord
Fugletårn på Monnet
Efterårstrækket fra Dovnsklint

HAVREVIMPEN

Udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt

Tryk: Micro-Forma Oplag: 650

Redaktion:

Søren Gjaldbæk - Jacob Sterup Andersen - Tim H. Hansen - Michael Mosebo Jensen

Redaktør:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56

e-mail: soeren.gjaldbaek@privat.dk

Udsendelse af Havrevimpen (abonnement, adresseændringer):

Michael Mosebo Jensen, Røjle Bygade 102, Røjle, 5500 Middelfart, tlf 26 82 07 29

e-mail: mmj@doffyn.dk

Hjemmeside: www.doffyn.dk

Indsendelse af observationer:

Via Hjemmesiden, kun for folk, som er tilmeldt som brugere.

e-mail: : obs@doffyn.dk

pr. telefon til én fra Administrationsgruppen, DOF-Fyn Web:

Erhardt Ecklon	62 21 99 16
Jacob Sterup Andersen	62 29 26 29 / 25 56 74 17
Michael Mosebo Jensen	26 82 07 29
Hans Rytter	62 27 20 26 / 23 34 86 36

Webmaster:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56

Kontaktadresse til bestyrelsen, formand:

Henrik Kalckar Hansen, Birkebakken 5, Sankt Klemens 5260, Odense S tlf. 30 70 90 38

e-mail: kalckar@webspeed.dk

Indhold:

Fra redaktionen	3	Efterårstræk fra Dovnsklint	37
Generalforsamlingen	4	Fra Felten	40
Side 9-ornitologen	22	Fugletårn på Monnet	47
Caretakere på Odense Fjord	24	Foredrag om havens fugle	50
Peru	28	Turrappporter	51
Vandrefalke i territoriekamp	36	Møder og ture	57
		Små pip	58

Tegninger: Ole Runge og Gunhild Brink

Forsidetegning: Ole Runge.

Fotos: Erik Thomsen, Lily Sørensen, Hans Rytter, Poul V. Rasmussen, Bent Staugaard og Mogens Ribo Petersen.

Copyright: DOF-Fyn. Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse

Fra redaktionen

Årets første nummer af Havrevimpen kan også blive dit sidste! DOF-Fyn havde i mange år et godt samarbejde med Fyns Amt omkring optælling af fugle på udvalgte områder. Dette var et led i amtets overvågning af miljøet, så amtet kunne få et godt grundlag for sin politik omkring naturbeskyttelse. Med nedlæggelse af amterne ophørte amtstællingerne også, og dermed mistede DOF-Fyn en væsentlig indtægt. Det har derfor været nødvendigt at kigge budgettet igennem. Et simpelt divisionsstykke åbenbarer, at udgifterne i forbindelse med Havrevimpen i løbet af ganske få år vil dræne foreningens pengekasse. Det er derfor ikke længere muligt at udsende bladet gratis til alle DOF-Fyns medlemmer. DOF-Fyns bestyrelse har besluttet, at bladet skal overgå til en abonnementsordning: Det vil i fremtiden koste 100,00 kr. at modtage bladet. Alle, der indbetaler 100,00 kr. på girokortet, der er indlagt i dette nummer, vil modtage bladet året ud. Ønsker man ikke bladet, skal man blot undlade at indbetale. Hvis man ønsker det, kan man indbetale over netbank – korttype 01 kontonummer 5257468 – mærk

indbetalingen med ”Abonnement på Havrevimpen”. Fornyelse af abonnementet vil ske hvert år i forbindelse med modtagelsen af første nummer. Det er naturligvis trist, at økonomiske forhold tvinger DOF-Fyn til at ophøre med den service, som bladet var for medlemmerne, men foreningen kan selvsagt ikke leve med, at udgifterne hvert år er væsentligt større end indtægterne. De, der ikke abonnerer på bladet, vil i fremtiden være henvist til at få orientering om DOF-Fyn via vores hjemmeside: www.doffyn.dk. Hvis man betaler inden den 15. maj er man sikker på at få næste nummer og de tre følgende.

Når dette er sagt skal der vanen tro lyde en stor tak til de mange, som indbetalte et frivilligt bidrag til bladet. Også stor tak til alle, der har leveret stof til bladet i form af artikler, tegninger eller fotografier. Det er en betingelse for at lave et lokalblad, at de, der har føling med, hvad der rører sig i lokalområderne bidrager med indlæg. Vi er behjælpelige med opsætning og fotografier, hvis man skulle ønske det.

**Havrevimpen overgår til abonnement
Brug det indlagte girokort
4 numre: 100 kr.**

Generalforsamlingen

Formandens beretning

Af DOF-Fyns formand Henrik Kalckar Hansen

Forelagt på DOF-Fyns ordinære generalforsamling den 9. februar på Odense Friskole.

En medlemsstatus viser at medlems-tilgangen fortsatte i 2008 med 11,5%. Denne tilgang ligger lidt over landsgennemsnittet for DOF.

Medlemstallene ved rets udgang for de sidste fire år ser således ud:

Årstal	Antal medlemmer	Tilgang i %
2005	648	13.5
2006	699	7.2
2007	816	16.7
2008	910	11.5

2 gange om året samles repræsentantskabet til møde. Om efteråret sker det altid på Dalum Landbrugsskole. Dette års efterårs repræsentantskabsmøde var noget særligt for os fynboer. Nemlig fordi i år modtog Kurt Due Johansen DOF-hæderen.

Kære Kurt

Man har besluttet at hædre dig!

Og på vegne af hele DOF er jeg blevet bedt om at sige et par ord i anledningen.

DOF hæderen er en jo en påskønnelse af det arbejde, som i bund og grund bærer hele foreningen:

Kampen for naturen og fuglene!

Den hæder har du så rigeligt fortjent. Og et ganske lille udpluk af dine bedrifter kunne se således ud:

- 1974-76 Kurt deltager i den store øundersøgelse, "Øerne omkring Fyn" citat i bogens indledning af Lorenz Ferdinan 1977.

"De resultater, som foreligger i denne bog udgivet af Fredningsstyrelsen, har krævet betydelig faglig ekspertise af vores medlemmer på Fyn. Bortset fra at Dansk Ornitologisk Forenings videnskabelige udvalg har støttet projektet med nogle få tusind kroner til transport mv., har undersøgelsen været foretaget som frivilligt arbejde for deltagernes egne midler."

- 1976 starter du dit meget aktive virke i DOF-Fyns bestyrelse, det har nu været i 32 år

- I 2006 udgives den smukke og fremsynede bog: ODENSE FJORD, Forslag til forbedringer og fremtidig

forvaltning i et internationalt vigtigt område.

Anders Myrtue's ord i sidste nr. af "fugle i felten" udtrykker glimrende, hvad det er vi hædrer dig for: "Kurt Due Johansen har i en menneskealder udgjort en enmandshær mht. at sætte fokus på fjorden. Han har talt fugle, fortalt og skrevet. Jægere, ejere, virksomheder m.fl. har ikke altid været glade. Men Kurts arbejde har blandt andet resulteret i millioner af data til forvaltningsbrug, at Viggelsø nu er statsejet reservat, og at Ølundgård m.m.er opkøbt af Åge V. Jensens Fonde.

I mit samarbejde med dig i DOF-Fyns bestyrelse, har jeg haft den store fornøjelse at lære dig at kende:

- Og Kurt, du er hvad jeg vil kalde et stort menneske! Smålighed ligger dig uendeligt fjernt
- Du er også et meget beskedent menneske, der ikke ønsker rampelyset på din person
- På trods af dit store engagement, er det altid sagen, aldrig manden, du går efter.
- Du har stor respekt for dine medmennesker, og på trods af din store viden, så er du alligevel god til at lytte, og spørge ind til det vi andre ser og oplever

Du nyder af indlysende grunde stor respekt i DOF og i "naturkredse" på Fyn, og alle kender Fjordkurt. Du har nemlig gjort noget meget få mennesker præsterer. Du har dedikeret dit liv til naturen! Og denne hædersbe-

visning er udtryk for en stor tak fra alle os, der påskønner dit utrættelige arbejde! Som et symbol på dit livsprojekt, vil jeg gerne slutte med et smukt citat fra din bog om Odense Fjord, et citat som måske bliver sandhed indenfor ganske få år.....

"Den utæmmede havørn symboliserer med sit altoverskuende blik, sin imponerende størrelse og sine krav til omgivelserne, hvordan Odense Fjord bør og kan udvikle sig. En fjord, hvor der foruden mennesker også er plads til de væsener, som kræver plads og ro!"

Kære Kurt, Godt gået! Lad os, lade dine ord være et ønske for fremtiden!

Vi har været involveret i mange naturpolitiske diskussioner i løbet af året. Bl.a. en ny Lillebæltsforbindelse, som henover efterår og jul har været et varmt emne i medierne.

For at give et mangfoldigt billede af DOF-Fyn, har jeg bedt rigtig mange forskellige mennesker fortælle om det arbejde de er engageret i. Det er alt sammen noget, der relaterer sig til DOF-Fyn.

Beretning fra udvalg

DOFs Hovedbestyrelse

Ved Niels Riis

Hovedbestyrelsen har ansvaret for den daglige ledelse af DOF mellem de halvårlige repræsentantskabsmø-

Generalforsamlingen. Foto: Rytter.

der. Det omfatter foreningens drift og økonomi, de overordnede aktiviteter som de landsdækkende projekter, DOF-basen og arrangementer samt foreningens blade, dof.dk og ugentligt nyhedsbrev. Den daglige ledelse af Fuglenes Hus med 22 medarbejdere og Naturbutikken varetages af DOFs direktør Jan Ejlsted, som er ansat af hovedbestyrelsen.

De 13 medlemmer af hovedbestyrelsen har forskellige tilgange til interessen for fugle og natur. Vi har fordelt en lang række opgaver imellem os, som vi hver især varetager imellem de normalt 8 årlige hovedbestyrelsesmøder af 5-15 timers varighed. Selv er jeg lokalafdelingsrepræsentant for Fyn og Sydøstjylland samt medlem af forretningsudvalget, strategiudvalget, internationalt udvalg, en trækfugle task force og repræsentant i Verdensnaturfondens præsidium. En vigtig opgave for hovedbestyrelsen er at koordinere arbejdet blandt de mange frivillige i lokalafdelingerne og udvalg samt i de mange forskellige

aktivitetsgrupper, som måske er foreningens vigtigste styrke. Det omfatter også afvejning og fordeling af de beskedne ressourcer, som vi har til rådighed for DOFs arbejde.

I hovedbestyrelsen drøfter vi løbende foreningens naturpolitiske indsats. Og vi planlægger foreningens fremtidige aktiviteter. Lige nu er vi ved at lave en ny strategi for DOF 2009-2012, hvor der bliver fokus på bl.a. udvikling af et trækfugleprogram og et nyt Atlasprojekt fra 2012. Vi skal også have flere kvinder med i DOF og især have flere aktive kvinder, hvilket Fuglepigerne gør et stort arbejde for. Endelig vil vi fremover få brug for at få styrket de unges interesse for fugle og naturbeskyttelse.

Beretning om ringmærkningsaktiviteterne i Ringmærkergruppen Fyn og Keldsnor Fuglestation

Ved Hans Rytter

2008 blev et forrygende ringmærkningsår med i alt 9.711 RI fugle.

Året lagde ud med en feberstart på forårsringmærkningerne på Flyvesandet. Der blev sat ny rekord med 2.445 RI fugle fordelt på 48 arter. De 3 hyppigste arter blev:

- Rødhals med 973
- Gransanger med 240
- Jernspurv med 224

ringmærkede individer. Blandt genfangsterne kan nævnes en Gransanger og en Tornesanger med spanske ringe,

samt en Bogfinke med en engelsk ring på benet.

I 2007 foretog Fyns Ringmærkergruppe 'prøvemærkning' på en lokalitet omkring de reetablerede grusgrave ved Tarup-Davinde, med henblik på at oprette en CES mærkningslokalitet. Prøvemærkninger faldt så godt ud, at vi besluttede at indlede projektet i 2008.

CES er forkortelsen for Constant Effort Site. Systemet minder lidt om Punkttællingsprogrammet, men ved CES ringmærkes der 12 gange i yngleperioden - maj til august - med standardiserede netplaceringer fra en ½ time før solopgang og 6 timer frem. Alle fugle bliver køns- og aldersbestemt så vidt muligt – blandt andet ved hjælp af rugepletter! De bliver ligeledes målt og vejjet og der laves en 'fatscore'.

- I 2008 fangede vi 461 fugle fordelt på 35 arter.
- 12 fugle ringmærket på lokaliteten i 2007 blev genfanget og aflæst i 2008
- 66 fugle ringmærket i 2008 blev genfanget på lokaliteten inden for ynglesæsonen.

Fangsterne ligger helt i top i forhold til de andre 4 CES-steder i Danmark.

Når vi nu gentager ringmærkningerne i 2009, vil vi kunne sige meget mere om ynglesucces, overlevelses-evne og meget mere.

Ringmærkergruppen takker Tarup-Davinde I/S og Per Rasmussen

for deres velvilje i forbindelse med tilladelser og opbevaring af udstyr.

Keldsnor Fuglestation har også haft et godt år i 2008. Med 5 frivillige ringmærkere er det lykkedes at få dækket godt 60 dage i sæsonen fra ultimo juli til ultimo oktober. Fangstallet i 2008 var ny stationsrekord med 5.226 ringmærkede fugle, fordelt på 55 arter.

De talrigeste arter blev:

- Gransanger med 779 fugle
- Rødhals med 608 fugle
- Blåmejse med 556 fugle

Af de mere usædvanlige ringmærkningsarter kan nævnes:

- Hvidbrynet Løvsanger 2
- Natravn 1
- Stor Tornskade 2
- Dobbeltbekkasin 1

'Acroerne' (*sangere fra familien acrocephallus – bl.a. Rør- og Sivsanger, red.*) havde en langt bedre sæson i 2008 end som 'katastrofeåret' 2007!

Fangsterne blev til:

- Rørsanger 240
- Kærsanger 205
- Sivsanger 12

Fremtiden for KNF er til debat. Her i vinterkulden går vi spændt og venter på om stationen har en fremtid sammen med Skov- og Naturstyrelsen på "Dovnsgården", eller om vi skal ud og finde andre løsninger. Et fast tilholdssted i nærområdet, vil naturligvis gøre livet lettere for de aktiviteter vi gerne vil opretholde og udbygge på Sydlangeland.

Keldsnor Fuglestation vil gerne takke Skov- og Naturstyrelsen for samarbejdet i det forgangne år.

Medlemmer med lyst og interesse for ringmærkning er meget velkomne til at kontakte Ringmærkergruppen Fyn. Vi kan altid bruge flere interesserede mennesker i vores arbejde med fuglene. Se eventuelt mere om ringmærkningen på Fyn i ringmærkergruppens 'blog'. Der linkes direkte fra DOF Fyns hjemmeside.

Tak for et godt år – vi ses i felten i 2009 – Hans Rytter

Ørnegruppen, Ørnens Dag

Ved Kell Grønborg

I forbindelse med DOFs årlige ørne-tællinger i det tidlige forår, afholdes der efterfølgende det landsdækkende arrangement ”Ørnens Dag” rundt omkring på egnede ørne lokaliteter i Danmark. Det er et arrangement, som får stor presseomtale, og som har resulteret i et stort besøgstal alle de steder, det afholdes.

På Fyn er det naturligvis Brændegård Sø som er arena. Belært af erfaringer fra tidligere ørnedage, med stort rykind af fugleinteresserede, hvor det viste sig at der var for få fremvisere, og hvor der opstod parkerings- og andre færdselsproblemer, oprettedes i 2008 en Ørnegruppe bestående af 8 mand som sammen planlægger dagens forløb. Der indhentes tilladelser hos politi, vejmyndigheder og lodsejeren. Der sørges for kontakt til såvel aviser som radio og lokalt

fjernsyn. Der bliver udfærdiget plancher og brochurer, og alle mand er til rådighed på dagen med teleskoper og kikkerter. Der bliver skabt de bedst mulige forhold for de fugleinteresserede, og rigtig mange får en spændende rovfugleoplevelse. I 2008 var der 350 besøgende til arrangementet, som afvikledes i godt vejr og med 3 havørne i aktivitet under hele arrangementet.

Der vil også i 2009 blive afholdt Ørnens dag. Det bliver søndag den 15.2. mellem klokken 10 og 14. Alle doffere skal være velkomne til at komme forbi og eventuelt give en hånd med ved fremvisningen af ørne. Planlægningen af dagen er langt fremme. Vi håber på at vejrguderne er med os også i år.

Ungdomsarbejde

Ved Kell Grønborg

DOF-Fyn er en aktiv lokalafdeling med et stødt voksende medlemsantal, og med mange aktiviteter, ikke mindst de velbesøgte ture til de fynske fugle lokaliteter. Der er dog ikke ret mange børn og unge mennesker på banen når der afholdes ture.

Vi ved fra medlemslisterne nogenlunde hvor mange ungdomsmedlemmer der er, og det er under 2 håndfulde. Der er givet flere børn og unge som skjuler sig i husstandsmedlemskaber. Det er vores mål at finde frem til de unge mennesker, og forsøge at få dem aktiveret.

Vi har modtaget en del optik, således at foreningen råder over 4 teleskoper og 3 håndkikkerter som kan bruges i forbindelse med ekskursioner. Der er mulighed for at deltage uden at man nødvendigvis selv har kikkert.

Vi vil prøve at lave undervisningsaftener og ture til gode lokaliteter, og de unge hvor forældrene ikke selv har mulighed for transport vil vi kunne hente og bringe. Arbejdet er i sin vorden, men vi forsøger at prioritere det højt, da ungdommen jo er DOF's fødegrundlag .

Kell Grønberg

Fredningsudvalget

Ved Kurt Due Johansen

Hofmansgave fylder vandhul op – det er endnu ikke retableret. DOF anmeldte for langt over et år siden Stiftelsen Hofmansgave for at opfylde et vandhul inden for strandbeskyttelseslinien. Miljøcentrets klare afgørelse siger, at vandhullet skal retableres senest 1.maj – 2008 ! Hullet er endnu ikke retableret.

Vindmøller på Dræby Fed. Vattenfall ønsker at udskifte 12 eksisterende små vindmøller med 4 store ditto. Der er bare den hage ved det, at møllerne står i et lavbundsområde, som potentielt vil kunne genskabes som et vådområde. DOF har foreslået, at der rejses 2 møller – så østligt som muligt, så vil der både kunne produceres 4 gange så meget strøm som i dag, samtidig med at der kan genskabes natur. Og så har vi for øvrigt på-

peget, at alene det at få fjernet møllerne – altså uden naturgenopretning, vil skabe stærkt forbedrede vilkår for fuglene – her især gæs, svaner og hjejler.

Lillebæltsbro: En række kommuner og organisationer ønsker en 3. Lillebæltsbro. Én af mulighederne er et trace syd for Middelfart. Men, men ! Det vil gå ud over natur som er beskyttet som Habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde mv. Her yngler og raster udpegningsarter som forskellige ternearter, klyde og dykænder på selve Lillebælt. Der har også været peget på en linieføring fra Bogense til Juelsminde. Men, den er også gruelig gal. Dette område har de samme beskyttelser som området syd for Lillebælt. Udover at her også yngler terner, raster der den stærkt truede Lysbuget knortegås. DOF er på vagt og vil kæmpe mod begge linieføringer.

Odense Fjordudvalget

Ved Kurt Due Johansen

Ny natur ved Lammesø og Mellemstykket: Aage V. Jensens Fonde har erhvervet 23 hektar mellem Ølundgård og 4-talsstranden og 34 hektar på Lammesø. Til marts går maskinerne i gang på Lammesø med at ødelægge dræn og forberede området til endnu et fremragende naturområde. Det næste område er så de 23 hektar i Mellemstykket. Her skal der laves en sø på cirka 10 hektar, etableres øer og aflastningsområde for svaner og gæs.

Utrolige mængder Pibeænder: I efteråret rastede der utrolige 10.000 Pibeænder i Seden Strand. Én af årsagerne til de mange fugle er at der i år var meget vegetation på bunden af området.

Mange Fiskeørne og Havørne regelmæssigt: Fiskeørne er normalt ikke hverdagskost i fjorden, og da slet ikke flere dage i træk. I en periode på cirka 3 uger rastede der Fiskeørn – op til 2 samtidig – ved Egensedybet. Her havde Dupont og Dupont i skikkelse af Kurt G. Holm og Kurt Due den store oplevelse at 2 adulte Havørne tvang en Fiskeørn med en Hornfisk til at slippe denne, hvorefter Havørnene slog sig ned på en nærliggende strandeng for at fortære fisken. Der har regelmæssigt været et havørnepar ved fjorden siden sidst i august. Nogle af os har tænkt! Kan det mon være potentielle ynglefugle. Foreløbig tyder desværre intet på noget sådant!

Samarbejde med jægerne om alternativt fjordsti: Det er vigtigt at kunne samarbejde med dem, man måske er mest uenige i. Det gjorde vi i hvert fald med jægerne, idet vi sammen med dem og DN lavede et alternativt forslag til en sti omkring fjorden. En sti, som bl.a. Friluftsrådet vil have helt ned i vandkanten, hvilket ville være en katastrofe for fuglene.

Snak med DN om ny natur i Lumby Inddæmmede Strand: Når vi nu er ved samarbejdet, har vi sammen med DN foreslået en ny sø på 75 – 100 hektar i Lumby Strand. En sådan

sø vil kunne trække mange nye yngle- og rastefugle til fjorden.

Snak med Statsskovvæsenet i Fjordmarken og 4-talsstranden: Henrik Mørup og Kurt Due holdt i foråret møde med Statsskovvæsenet for at forelægge vores forslag om mere vand i Fjordmarken samt et nyt vådområde på en nærliggende lokalitet.

Uglegruppen

Ved Kjeld Meiling

Uglegruppen arbejder fortsat med at sætte kasser op til Slørugle på egnede steder og på steder, hvor der er set eller hørt Slørugle. Arten er inde i en meget glædelig og positiv udvikling på Fyn, hvor der nu er 12 ynglepar, som fik mindst 30 unger.

Beretning til DOF-Fyn-web

Ved Ole Tønder, der var webmaster frem til november

DFW oplevede et år med periodevis ustabilitet. Dette skyldtes en defekt filserver. Efter en ny blev sat op, hjalp det meget. Samtidig har det firma, som hoster vores hjemmeside, skiftet ejer. Det hedder nu Mondo A/S.

Hjemmesiden har ellers haft et stabilt år med ca. 300 besøgende dagligt eller derover. Samtidig indtastes der dagligt observationer på basen, og også DOF-basen bliver flittigt fodret af fynske ornitologer. En god udvikling efter nogle år med usikkerhed omkring de to "DOF-baser". Det

kunne lade sig gøre at køre de to databaser sideløbende. Fra bestyrelsen lyder der derfor en opfordring til at fortsætte indtastningen begge steder, så alle data kan komme fuglesagen til gode.

I efteråret blev webmasterens job overtaget af Havrevimpens redaktør Søren Gjaldbæk. Han har allerede sat sine positive spor med oftere skift af små artikler og flere billeder på forsiden. Han ønskes held og lykke fremover.

Søren Gjaldbæk, der overtog jobbet som webmaster:

Jeg har ikke fungeret længe, og har ikke meget at tilføje til den afgående webmasters indlæg. Det er min ambition, at bringe så mange små-spots som muligt, da jeg tror, at de tiltrækker flere end de skræmmer væk. I den forbindelse skal jeg opfordre alle til at sende billeder til undertegnede – brug den mailadresse, der står i Havrevimpen – eller webbens mail. De fleste små-spots tager udgangspunkt i et foto. Det behøver ikke at være sjældne fugle.

Vi er ved at snige os op på 380 daglige hits. Sammenligner vi med de hjemmesiderne for de andre lokalafdelinger og for hjemmesider med lignende indhold må vi konstatere, at DOF-Fyn-web besøges af langt flere - en lokalafdeling af sammenlignelig størrelse har eksempelvis 55 daglige hits. For bestyrelsen, der med et Havrevimp, der udsendes til færre af

DOF-Fyns medlemmer end tilfældet er i dag, må det være en god nyhed, at man åbenbart kan komme i kontakt med en del af foreningens medlemmer via webben. Det er naturligvis unødvendigt at minde om, at succes i de elektroniske medier hurtigt kan forsvinde og brugerne kan skifte vaner. Personligt er jeg overbevist om, at vores nyhedsdatabase er webbens livsnerve. Jeg er godt bekendt med, at der findes andre observationsdatabaser, men disse har et andet sigte end vores, og de kan ikke erstatte den. Jeg skal derfor opfordre til, at man benytter vores nyhedsdatabase til indberetning af fugleturenes high-lights. Det ved vi er til inspiration for mange, og det er med til at producere en øget feltaktivitet. Hvis det er bestyrelsens agt, at webben skal spille en stor/større rolle i fremtiden, bør den også bakke om dette. Kort sagt: Brug det ekstra minut, som det tager, at også at få dagens observationer lagt ind på DOF-Fyn-web – ellers dør den.

Beretning fra udvalget for sjældne ynglefugle 2008

Ved Finn Eriksen

Havørn: Det faste par ved søerne på Sydfyn fik i år 1 unge på vingerne. Ungen blev – ligesom sidste års unger – ringmærket. Parret på Langeland forsøgte igen at yngle - denne gang et nyt sted, men heller ikke i år lykkedes det parret at få unger på vingerne.

Rød Glente: Der er sommeren igen set glenter på Sydlangeland og

også nu i vinter holder der glente(r) til her, men det lykkedes ikke at konstatere yngel i år – måske fordi der ikke blev ynglet, måske fordi eftersøgningen ikke var grundig nok. På Fyn blev der i år fundet et nyt par, så antallet af par, der forsøgte at yngle på Fyn, kom op på 4 par. Heraf fik det ene par ingen unger på vingerne, medens det lykkedes for de øvrige tre par. Antal udfløjne unger for disse tre par var: min. 1, 2 og min. 2.

”Grøn koordinator”.

Ved Ivan Sejer Beck

Med afslutningen af 2008 udløb det andet arbejdsår for de grønne råd, som - i forbindelse med den nye kommunalreform per 1. januar 2007 - blev etableret i alle de 10 fynske stor-kommuner.

Det er min vurdering, at man rundt i rådene, hvor DOF Fyn alle steder er repræsenteret, efterhånden er godt på vej til at finde en fornuftig arbejdsform i deres vigtige arbejde med at rådgive det politiske system med forvaltningen af alle miljø- og naturspørgsmål i kommunen. Viljen til - fra kommunalt hold - seriøst at involvere blandt andre de grønne organisationer varierer ikke overraskende lidt fra kommune til kommune, og samarbejdet mellem de forskellige interesseorganisationer i det enkelte grønne råd er naturligvis heller ikke lige godt alle steder, men overordnet er man som nævnt inde i en god udvikling.

Det er godt, for der er mange vigtige opgaver at tage fat på, og det er klart for alle vore kommunerepræsentanter, at det kræver engagement, solidt hjemmearbejde og samarbejdsevne at være med i et dialogforum, der skal sætte sig positive spor i de kommunale forvaltningers sagsbehandling af naturspørgsmål - herunder ikke mindst med hensyn til sager om sikring af naturlige og gunstige forhold for fuglene og deres levesteder.

For alle vores kommuner gælder det, at kommunerepræsentanterne har været de samme i de to arbejdsår, bortset fra i Middelfart kommune hvor der nu er udpeget en ny repræsentant, så tingene igen kan fungere.

Kontaktpersonerne er følgende:

Finn Eriksen, Assens Kommune
Steen Bak Henriksen, Fåborg Midtfyn Kommune
Mogens Ribo Pedersen, Kerteminde Kommune
Claus Dalskov, Langeland Kommune
Jørgen Halse, Middelfart Kommune
Jens Bækkelund, Nordfyn Kommune
Else Klint, Nyborg Kommune
Kurt Due Johansen, Odense Kommune
Niels Andersen, Svendborg Kommune
Lars Ole Gjesing, Ærø kommune

Med sigte på en fortsat styrkelse og samordning af DOF Fyns interesser i de grønne råd har der - ved den udpe-

gede koordinator - været afholdt i alt to møder for gruppen af kontaktpersoner. Begge møder har været udviklet under konceptet, at der ud over emner, som skulle kunne udbygge den enkelte kontaktpersons faglige kompetence, også var plads til en gensidig orientering med videregivelse af gode ideer og erfaringer.

Første møde, den 28. februar omhandlede i kort form Fyns Amts Natura 2000 basisanalyse og DOF Fyns udmeldinger til Miljøministeriet i den såkaldte idfase i vand- og naturplanlægningen, der udløb den 22. december 2007. Mødets hovedpunkt var et indlæg fra Kurt Due Johansen om hans og Finn Eriksens mangeårige arbejde i DOF Fyns fredningsudvalg. I forbindelse hermed aftaltes det i øvrigt, at Kurt med input fra de enkelte kommunerepræsentanter skal udarbejde en ny oversigt over fuglelokaliteter i det fynske område.

I det andet møde, den 29. september drøftedes dette anliggende igen, og det konkretiseres, at oversigten skal opbygges i et kortfattet og tiltalende koncept med beskrivelse af de 25 bedste fugleområder i hele området og med en mere overordnet redegørelse for de 10 kommuners naturområder, der derudover er interessante i relationer til fugle. Det er tanken, at en sådan lokalitetsbeskrivelse skal kunne bruges aktivt og som et dokumentationsmateriale i fuglesagen i forhold til både kommunerne og til offentligheden i almindelighed.

Mødets hovedpunkt var et spændende og lærerigt indlæg fra Henrik Mørup-Petersen, der som ingeniør i firmaet Rambøll (og ivrig amatørornitolog) har været med til at udarbejde og gennemføre flere vigtige naturgenopretningsprojekter i det fynske område.

Næste møde for kommunerepræsentanterne er planlagt til tirsdag den 27. januar 2009, hvor biolog i Miljøcenter Odense (og ”Årets DOF’er” på Fyn i 2007), Leif Bischoff Larsen har givet tilsagn om et fagligt indlæg.

Beretning fra Havrevimpfen

Ved Søren Gjaldbæk

Bladet udkom – som sædvanligt med fire numre – det ene var – også traditionen tro – Årsrapporten.

Vores formand har ved flere lejligheder slået på, at foreningen hviler på tre ben: Det oplevelsesmæssige, det ornitologisk faglige og det naturpolitiske. Kigger man på bladet er det ikke svært at se, at det oplevelsesmæssige stof optager megen plads, det fagligt ornitologisk knap så meget, mens det naturpolitiske stof er praktisk taget fraværende. Det er en skam, da man må formode, at det interesserer mange af foreningens medlemmer – og – har jeg hørt – det optager også megen af bestyrelsens tid. Jeg kunne udgive en bog om grunde til, at det ikke er så godt at skrive lige netop om det, men jeg kan konstatere, at det kan lade sig gøre i andre lokalblade og vil samtidigt ytre ønske om – igen, igen – at der måske kunne

drysse lidt mere af den type stof til bladet.

Der skal lyde stor tak til de mange, som bidrager med artikler til bladet og også til de mange af læserne, som betaler et indtil dags dato frivilligt bidrag til bladet. Overgang til abonnentsordning vil naturligvis ikke påvirke disse læsers situation. Det skal blive spændende at se, hvor mange læsere Havrevimpen vil få under de nye vilkår.

Friluftsråd nord

Ved Børge Rasmussen

I Friluftsråd Nord har årets arbejde været præget af at færdiggøre de kommunale friluftsoplæg. Der holdes møde den sidste tirsdag i hver måned undtagen juli og december. Møderne begynder normalt med et lille indlæg af oplysende art.

F.eks. blev mødet i april holdt i Middelfart på det gamle bådeværft, hvor vi fik fortalt og vist om værftets arbejde. I maj blev det Grejbanken, der udlåner alskens udstyr til ophold og aktivitet i naturen i den gamle Skibhusskolen stedet for mødet. Også et fantastisk sted at gæste og høre om.

Ind imellem disse faste møder, deltager man så i diverse møder og seminarer, der har direkte relation til Friluftsrådets virke. Nogle af rådets medlemmer har direkte plads i de kommunale Grønne Råd, og andre har tæt kontakt til nogen der sidder der. Friluftsrådet er meget behjælpelig med anskaffelse af fornøden bag-

grundsstof, fakta og viden til sagsbehandling i de Grønne Råd. Friluftsrådet er repræsenteret i bl.a. Tarup-Davinde og Tips & Lotto. Sidstnævnte bevilger mange gode penge til forskellige formål.

Odense kommune har også fået et friluftsoplæg. Der arbejdes intenst på at holde kommunen fast, hvor mange af forslagene, de vil indarbejde i de endelige planer. I middelfart arbejder de på at få sat gang i en genslyngning af Store Å.

Der kom f.eks. også forslag fra Kerteminde Vandskikklub om at etablere en kunstig ø i Kertinge Nor, således at der kunne skabes roligere vand til udøvelse af deres sport. Fuglemanden = undertegnede, fik til opgave at arbejde videre med sagen og indhente oplysninger til brug her for. DOF-Fyn og Fugleværnsfonden kontaktes. Resultatet blev, at fuglefolket kun kunne anbefale projektet, såfremt der blev udarbejdet en naturplejeplan for øen. Det harmonerede ikke godt med vandskiklubbens ønsker, der mente øen kunne udlægges til opførelse af f.eks. rollespil!

Det kan ond imellem også komme til kraftige ytringer. F.eks. var en Grønt Råds medlem fra Nyborg stærkt utilfreds med, at fugleorganisationer ikke havde protesteret imod vindmøllerne ved Sprogø. Men når vi ikke har nogen saglige indvendinger, er det jo ikke nemt. Vedkommende er jæger og mente at deres strandjagt blev helt ødelagt af vindmølleparken.

Så hvis nu vi ville hjælpe dem lidt, kunne de måske hjælpe os en anden gang????!!

Juni og mødet holdt i Kerteminde, hvor vi besøgte havnen og Kertinge Nør fra vandsiden. Så kom august og mødet blev holdt ude i Lystbådehavnen og hvor besigtigelsen gjaldt Fjordmarken. Her er der drømme om at få afvandingen indstillet og området atter lagt under vand. Samtidigt oplystes det, at i Middelfart er forslaget om genslyngning af Store Å sat på dagsordenen. Der blev fra Tipsmidlerne givet penge til Kerteminde og Stige Ø. Begge steder til natur og formidling. Arbejdet omkring etablering af fiskepassagen i Munke Mose følges tæt.

September blev der afholdt naturpolitisk heldagsmøde i Middelfart med især planen om etablering af en dyrepark på dagsordenen. Embedsmand fra Middelfart var oplægsholder, og det var et meget interessant møde. Månedens bestyrelsesmøde blev afholdt på Stigeø i Kajakklubbens lokaler, efter en forudgående besigtigelse af den gamle losseplads og dens muligheder. Opfølgningen på Odense Kommunes forhold til friluftsoplægget har været lidt diffus i samarbejdet. Erik viste slide-show, som var blevet brugt til orientering af udvalget i Middelfart om Storå projektet. Kerteminde meddelte at forslaget om den kunstige ø er sendt til VVM-undersøgelse. Friluftsråd / Grønt Råd

repræsentanten kan kun anbefale projektet med forbehold.

Oktober mødet blev indledt med slide-show og foredrag om indhold af et projekt om genslyngning af åer, idet udvalget ikke følte sig klædt godt nok på til at komme med udtalelser. Atter måtte fuglemanden på arbejde og finde en der kunne noget om det. Og som oftest ligger løsningen snublende nær, idet Henrik Mørup, der professionelt arbejder med den slags opgaver, både er fuglekigger og tilknyttet Fugleværnsfondens arbejdsgruppe på Sydlangeland. Det blev et godt og givende møde, som både på selve aftenen såvel som efterfølgende er blevet rosende omtalt som kontant og konkret med megen stor vidensindhold. Ellers blev aftenen anvendt på forarbejde til natura2000 planer, der bliver temaet i 2009.

Novembermødet blev brugt til opsamling og status på årets opgaver samt løs snak om evt. ny Lillebæltsbro.

Og lige for et par dage side, var fuglemanden blevet bedt om at deltage i et idémøde hos Odense Kommune med henblik på udnyttelse og brug af Stig Ø i fremtiden. Hvad vil vi? – og hvad kan vi? Odense kommune har ansat en naturvejleder, Mads Christensen. Havde en personlig kontakt med ham efter mødet, og han er meget positivt indstillet på et samarbejde om naturarrangementer med indlagt fuglekikkeri, idet fugle ikke er

hans speciale. Han har fået telefonnumre til DOF-Fyn og undertegnede.

Punkttælling

Ved Per Damsgaard-Sørensen

Punkttællingsprojektet har kørt siden 1975, og det er afgørende nødvendigt, at det fortsætter, så det er en opgave, som bør overvejes af enhver med interesse for natur og fugle. Man kan ikke som en kejser Augustus bede fuglene fra tid til anden om at begive sig hen til de tælleivrige ornitologer og lade sig skrive i bøgerne, og man kan ikke heller fange dem alle sammen i net og give dem ring på. Det er ikke blot vigtigt at få nogle tal, men også at følge arterne over tid, kunne redegøre for bestandssvingningerne og om muligt sætte svingningerne i relation til definerbare, ydre påvirkninger.

Det er væsentligt at se fuglene som indikatorer for umiddelbart menneskeskabte miljøpåvirkninger f.eks. fra landbrugsdriften. Det er væsentligt at kunne beskrives fuglenes reaktion på klimaændringer, bliver de færre, eller ændrer de måske trækstrategi. Fugle respekterer ikke landegrænser, så punkttællingsprojektet er fælleseuropæisk. Styres teknisk fra Prag. Projektet beror på, at man lægger et antal tællepunkter ud over sit landområde, fordelt biotopmæssigt typisk for området. Hvis der f.eks. som her på Fyn er 65% agerland, skal 65% af punkterne ligge på agerjorden. Punkterne beskrives en gang i ynglesæsonen og

en gang ved midvinter på samme dato, samme klokkeslæt, ved samme vejrtype og af den samme person.

Her på Fyn deltager 16-20 ornitologer, som ofte har gået til de samme punkter i mange år. Hver har 10-15 punkter på sin rute. Vi vil være gerne være flere. Det er ikke afgørende, om man er en superornitolog. Kravet, om at det er den samme person, rummer jo, at det er dine kundskaber, dit syn og hørelse, som er måleinstrumentet hver gang. Indskrænkningen kan være, at man ikke har tid samme dato, eller vejret er uheldigt, for megen nedbør eller vind, så kan man fire op til 5 dage til hver side, hvorimod tidspunktet på dagen bør være konstant indenfor få minutter. På det enkelte punkt tælles over 5 minutter alle fugle, hvad enten de ses, eller især om sommeren, blot høres. En rute bør lægges indenfor rimelig afstand fra, hvor man bor, hvis den skal passes år efter år. Som nævnt skal den lægges efter, hvad der er typisk for egnen, uanset hvad ornitologer ellers synes er spændende eller kedeligt.

Umiddelbart lyder det hele måske ikke særligt eksakt, men mængden af data gør forskellen. I "Fugle i Felten" findes adskillige artikler om punkttællingsresultater i relation til emner som landbrugets driftsformer, til Afrika-trækkernes genvordigheder etc. På www.dofbasen.dk findes en detaljeret vejledning om projektet.

Beretning fra Ekskursionsudvalget *Ved Michael Mosebo Jensen*

Nogen vil sige, at der blev eksperimenteret lidt med turene i 2008. Ja, man kan måske ligefrem tale om, at en vis pionerånd af og til. En februar-tur i waders, hvor vandet når til midt på lårene, kræver at man har fuldt styr på balancenerven – og i øvrigt synes, at Mågeørerne er interessante på nærmere hold. Så var stilen ligesom lagt.

Ud på foråret blev det dog for meget. Der var tilrettelagt tur til Nordsjælland!

Gilbjerg er kendt for landets mest imponerende småfugletræk antalsmæssigt – og tilmed foregår det i øjenhøjde. Fuglene stryger lige forbi én i tusindvis, bare det er østenvind. Det var planlagt, og fuglene kom. Der var også Traner, endda en Sølvhejre på direkte træk. Det eneste, der manglede, var fynboerne. De skulle da ikke derover til Djævleøen!

Skagen holdt fuglefestival i maj med 4 Hvidnæbbede Lommer, Tredækker, og én skrue med 7 Hvide Storke, Kongeørn, 2 Store Skrigeørne, Havørn, Rød og Sort Glente. Der var da også et par fynboer til stede, for DOF Fyn eksperimenterede med endnu en ekskursion – med - lad os bare sige - en fordobling af turantallet fra Nordsjælland.

Så gik det bedre med Monnet, Syltemade Å, Vestfyn, Ørnetur til søerne, og de andre gode traditioner. Dem skal vi også nok fortsætte med – men kig gerne på de nye udfordrin-

ger, der også er på programmet i 2009. De går til steder med masser af gode fugle- og folk har det stadig rigtigt hyggeligt.

Beretning fra Caretakergruppen *Ved Eske Frank Morthensen*

Gruppens opgave er at tage sig godt af de naturområder, hvor de mest følsomme fuglebestande yngler og raster. Konkret består det i at overvågeformidle-beskytte de givne lokaliteter. Caretakerprojektet løber i perioden 2003-2013. Fuglenes Hus har det overordnede ansvar. Vi tæller raste-fugle to gange årligt og ynglefuglene overvåges forår og sommer. Formidlingen af projektet foregår via DOF's hjemmeside, DOF-basen, evt. ved at arrangere fugleture og gennem pressen. Beskyttelsesarbejdet går blandt andet ud på at få reguleret færdslen – eventuelt forbyde den – i de følsomme områder. Dette sker i dialog med de berørte lodsejere. DOF's moderorganisation Birdlife International har udpeget de vigtigste områder i Danmark – de såkaldte IBA'ere (Important Bird Areas) – i alt 129. DOF's caretakere har suppleret listen, så der i dag er tale om 200 lokaliteter. Som hovedregel skal et område huse 1% af en art i træk/rastetiden eller huse beskyttelseskrævende ynglefugle for at blive et IBA.

PÅ Fyn har vi følgende IBBA og potentielle IBA-områder:

Arreskov Sø, Skovene omkring Brændegårdsø-Nørresø-Brahetrolleborg, Bøjden Nor, Kysten v/Næraå og Æbleøområdet, Lillebælt, Marstalbugt-SV kysten af langeland, Odense fjord, Det Sydfynske øhav, Vresen og havet mellem Fyn og Langeland, Knudshoved og Romsø - sydkysten af Hindsholm.

Formanden fortsatte

Tak for indlæggene. I dag skal vi tage afsked med en, der i mange år har siddet i DOF-Fyns bestyrelse:

Kære Ole Tønder.

Vi har meget at takke dig for i bestyrelses sammenhænge. Du har påtaget dig opgaven som kasserer i 9 år. Det har ikke altid været den nemmeste opgave, ind imellem har det faktisk været øretævernes holdeplads. Men du har altid klaret opgaverne med din omhyggelige tilgang til tingene, og så tilsat din helt egen kombination af beslutsomhed, ro og underfundig humor! Det er også med disse menneskelige kvaliteter du gennem årene har bidraget i DOF-Fyn.

Nu vil jeg rippe lidt op i dine bedrifter, og du må bære over med mig, hvis der skulle snige sig enkelte fejl ind. Jeg er jo bare en grønskolling i den sammenhæng. Men i 1972 var du

med til at starte lokalafdelingen i den dengang nye foreningsstruktur. I 1974 var du med redaktør på Havrevimpfen og op gennem 90'erne meget aktiv med feltarbejdet bla. i Kelds Nor Fuglestation. Du har også ringmærket på Hesselø, hvilket der kun er ganske få der har. Ole sørgede for at Søren blev meldt ind i DOF 1972. det var dengang man skulle anbefales for at blive medlem. Så du har jo sat dine spor!

Oles fedeste ringmærkning er en herlig fortælling fra ornitologiens historiebog. Forløberen for de senere feltræf blev afholdt på Sydlangeland i august 1998. Tim Hesselballe havde købt "sløjfebånd" med Vandsanger pip for alle sine lomme penge. Båndet blev spillet flittigt hver nat ugen igennem fra diskoteket ved Gulstav.

Ole Tønder, sidste regnskabsfremlæggelse. Foto: Hans Rytter.

Den sidste morgen var der endelig bid! I nettene nede ved Keldsnor snuppede Ole og Jacob den 1. vand sanger i Fyns amt i 75 år!!!! Stor var naturligvis glæden hos samtlige 40 træf deltagere, der nåede dette eksklusive kryds!

Men det er jo ingen hemmelighed, at du holder særligt meget af arbejdet på KNF....Fuglene, naturen, roen.....og ja så en pibe tobak efter veloverstået ringmærkning. Så Ole, vi kommer til at savne dig i bestyrelsen. Men heldigvis kan vi mødes på Sydlangeland.

Havrevimpens Fremtid

Havrevimpen er et godt blad. Jeg får rigtig meget positiv respons fra medlemmer rundt omkring. Desuden tror jeg, at det betyder meget for vores lokalafdeling, at vi har vores eget blad.

Som I kan se koster det 73.000 kr. at udsende bladet om året i 720 eksemplarer. Ca. 200 medlemmer indbetaler som det er nu det frivillige bidrag på 100.- kr. altså 20.000.- i indtægt. Dertil kommer et bladpuljetilskud på 12.000 kr. Så sidste år brugte vi: 73.000kr. - 32.000kr. = ca. 40.000 kr. på Havrevimpen.

Det er ikke noget dyrt blad.....Men det er mange penge, at bruge minimum 40.000 –50.000 kr. af formuen hvert år. Så er vores formue helt væk om 5 år!

Oven i købet har vi konstateret at bladet ikke udsendes til samtlige fynske DOF medlemmer, så vi skal fak-

tisk lægge et par hundrede udsendte eksemplarer oven i. Så udgiften til bladet kommer nemt op på 80.000 måske 90.000 kr. til næste år. Derfor mindst 50.000 kr. i udgift til Havrevimpen indeværende år!

Det er baggrunden for, at vi i bestyrelsen har taget en grundig drøftelse af Havrevimpens fremtid....

Der er en række forskellige scenarier:

- Havrevimpen kunne blive udelukkende netbaseret
- Indskrænkes til et enkelt udgivelse pr. år. Heri skal man indregne tab af bladpulje tilskud
- Og andre modeller kunne helt sikkert udtænkes.....

Men modellen vi har valgt, og som vi vil præsentere jer for i aften er følgende: Første nr. af Havrevimpen 2009 udsendes til samtlige 910 medlemmer i DOF-Fyns medlemskartotek, samt HB og alle landets lokalafdelinger (det sidste er en allerede eksisterende aftale). I bladet er indlagt et girokort pålydende 100.-kr. Vi vil i bladet og som her gøre grundigt rede for beslutningen....

At det nu koster 100 kr. årligt at abonnere på Havrevimpen

I budgettet for 2009 har vi taget højde for denne nye situation. Vi regner med 80.000 kr. i udgifter. Dette kan være temmelig svært at forudse, da udgiften jo i høj grad afhænger af an-

tal af tegnede abonnementer. Men første blad skal ud til 910 doffynere, og her er også nogle oprettelsesudgifter. Vi håber/regner med at ca. 400 doffynere vil tegne abonnement, + baldpuljetilskud ca. 12.000 (afhængigt af antal abonnenter). Altså en samlet indtægt på ca. 50.000 kr. I år forudser vi et underskud på 80.000-50.000= 30.000 kr. på bladet. Altså 10.000 kr. mindre i underskud end sidste år!

Men på længere sigt en beslutning, vi mener kan få vores dejlige blad til stort set at hvile i sig selv økonomisk. Så vi også i årene fremover kan glæde os over Havrevimpen.

Så fra bestyrelsen skal lyde en samlet opfordring: Bak op om det lokale fuglebeskyttelses arbejde, tegn abonnement på Havrevimpen!

Årets DOFFynbo

Vi kender alle sammen ELM.....

Kære Ella Mikkelsen, vil du komme herop, du er blandt mange stærke kandidater blevet udvalgt.

Det er jo ikke uden grund at vi alle kender disse initialer. Du er nemlig en af de aller flittigste feltornitologer på Fyn. Hvilket også sætter sine spor på DOFbasen.

I sær når det gælder efterårstrækket på Sydlangeland. Dagene, ugerne, ja faktisk månederne på Dovnsklint i al slags vejr. Det er sejt!

Alle de observationstimer har også givet noget øvelse. Du er skrap til at kende fuglene, og der er ikke meget, der passerer Sydlangeland fra august til oktober, som du ikke ser.

Og som Jørgen din trofaste sekretær noterer, blå kærhøg, vandrefalk....-og husk tidspunkt kommer det fra Ella

Derudover er du også et meget behageligt menneske at være sammen med. Du har en stilfærdig ro, der gør at man føler sig godt tilpas i dit selskab. Og så har jeg flere gange oplevet dig, som en dygtig og veloplagt formidler, når tilfældige søndagsturister spørger til fuglene..

Jeg havde selv den fornøjelse at opleve ”musvågernes happy Friday” sammen med dig. Fredag d. 5-10 2007 trak 3600 musvåger igennem på 3 timer...det var en uforglemmelig oplevelse.

Så modtag vores anerkendelse for dit flittige arbejde som træk observatør, de mange, mange timer i felten!

Referat af generalforsamlingen 9. februar 2009

Af Michael Mosebo Jensen

44 medlemmer var mødt frem til årets generalforsamling på Odense Friskole, Odense mandag d. 9. februar. Formand Henrik Kalckar bød forsamlingen velkommen og foreslog Søren Rasmussen som dirigent. Dette blev vel modtaget. Dirigenten erklærede først generalforsamlingen som lovligt indkaldt, derefter blev der fundet to stemmetællere i forsamlingen i fald, der skulle blive brug for det, og så blev dagsordenen læst op.

Herefter gik vi over til aflæggelse af bestyrelsens beretning ved Henrik Kalckar Hansen og diverse udvalgsrepræsentanter. Først læste formanden dog en hyldesttale op for Kurt Due Johansen, som på efterårets repræsentantskabsmøde var blevet hædret af hele DOF. Årets DOF Fynbo, Ella Mikkelsen, fik også en hyldesttale for det ihærdige optællingsarbejde gennem flere år på Dovnsklint og mange andre steder på Fyn. Hun fik overrakt en rovfuglebog.

Beretningen var lang, tog halvanden time, men affødte kun ganske få spørgsmål. Jørgen Mikkelsen ville gerne have haft, at oplysningen om brugerbetaling på Havrevimpen var kommet noget før, så medlemmerne kunne have taget stilling til den ”radikale ændring”. Henrik responderede, at bestyrelsen ikke fandt løsnin-

gen radikal. På grund af et underskud på 40.000 skulle der ske noget, og medlemmerne kunne på denne måde vise, om de ønskede bladet. Både dirigenten og redaktøren for bladet bakkede op om beslutningen. Anders Vedel foreslog at lægge bladet ud på PDF-fil på hjemmesiden (DFW). Han havde desuden forslag om at lade observationerne på DFW erstatte med DOF-basens.

Per Damsgaard-Sørensen bad DOF overveje konsekvensen af det planlagte atlas-projekt, da han huskede, hvor vanskeligt det var at få løst opgaven sidste gang. Han rådede desuden til at lade ungdomsarbejdet udspringe fra skolelærere som rollemødder.

Erik Thomsen replicerede til det kommende samarbejde med Brahetrolleborg om bistå dem med ekspertbistand i deres igangværende uglekasseprojekt, som var udløst af mange gnavere i grankulturen. Derefter blev beretningen taget til efterretning.

Regnskabet

Ole Tønder redegjorde for regnskabet for 2008. Det blev godkendt

Budgettet

Ole Tønder fremlagde et budget, der varslede et underskud på kr. 34.500,

idet vi heller ikke i 2009 har udsigt til indtægter fra tællinger. Godkendt.

Valg

På valg til bestyrelsen var Henrik Kalckar Hansen, Jens Bækkelund, Ole Tønder og Michael Mosebo Jensen. Ole Tønder ønskede ikke at modtage genvalg. Bestyrelsens kandidat Kirsten Lund blev nyvalgt, mens der var genvalg til de øvrige. Der var ingen modkandidater.

Dernæst blev de 3 opstillede prioriterede suppleanter valgt uden modkandidater: Eske Mortensen, Ivan Beck og Henrik Kingo Andersen.

Til repræsentantskabet genvalgtes Henrik Kalckar Hansen, Søren Bøgelund og Michael Mosebo Jensen.

Aage Wichmann blev genvalgt som revisor og Ivan Beck som revisorsuppleant.

Henrik Kalckar holdt en takketale til Ole Tønder for en langt, omhyggeligt og slidsomt arbejde som kasserer i foreningen. Talen afslørede også Ole som pioner, idet han var med til at danne lokalafdelingen i 1972 og havde gjort karriere som ringmærker på Hesselø. Ole fik overrakt et svensk ringmærkningsatlas.

Forslag fra medlemmer

Søren Rasmussen havde stillet forslag om flere kurser i bestemmelse af rovfugle og sjældne arter, eksempelvis med Klaus Malling Olsen i regi af brugerbetaling. Bestyrelsen tager dette til efterretning.

Efter generalforsamlingen blev der vist flotte farverige billeder fra de varme lande, nærmere betegnet de truede atlantiske regnskove i SØ-Brasilien af Niels Bomholt, Lilly Sørensen og Hans Rytter.

Side (ca.) 9-ornitologen

Af Søren Gjaldbæk

Dette nummers side 9-ornitolog er Kirsten Halkjær Lund. Kirsten er netop valgt ind i DOF-Fyns bestyrelse og overtager posten som kasserer efter Ole Tønder. Kirsten er 38 år og arbejder som kemiker i fødevarerstyrelsen, hvor diverse fødevarer bliver tjekket for pesticider.

Interessen for fugle er af nyere dato. Et par natur/rejseinteresserede lærere fra Tornbjerg Gymnasium, hvor-

fra Kirsten er student arrangerede sommerferieture for elever og også gamle elever. Den første tur gik til Grønland – her lærte Kirsten en masse om planter, men så ikke en eneste fugl. To år senere, i 1990, gik turen til Kenya. Der var et par DOF-medlemmer med på turen og de fik interessen vakt – der var nok af fugle at kigge på. Ved hjemkomsten gav Kirsten sig til at kigge på danske fug-

le og opdagede, ”at en Tornirisk faktisk er en flot fugl.” Hun var også imponeret over, hvor flot en Husskade er – sådan en kunne hun ikke mindes at have set, moderen kunne dog fortælle, at den havde været regelmæssig gæst i deres have. Der var kort sagt mulighed for ret hurtigt at forbedre artslisten.

Kirsten Halkjær Lund ved Knudshoved. Foto: Mogens Ribo Petersen.

For at komme i gang meldte Kirsten sig ind i DOF. Den eneste ungdomslejr, hvor man måtte være over 18 år – Kirsten var 20 – blev afholdt i Blåvand. Lejren blev afholdt sammen med Natur og Ungdom (NU). Det var en stor oplevelse – ”man fik jo mindst 6 nye arter hver dag”. Kirstens kikkert var på niveau med en teaterkik-

kert, ”men når de andre havde set sig mætte fik jeg lov at låne deres teleskoper.” Kontakten til NU førte Kirsten til Fyns Hoved. Her drev NU en Feltstation, det var der hun mødte sin kæreste Mogens Ribo Petersen – parret indberetter ofte som (KHL,MRP). Det blev til mange dage med trækobservationer på Horseklint eller Fyns Hoved, og meget tid gik med at lave optællinger af fuglene i Fællesstrand. Som det var tilfældet for DOF’s ungdomsarbejde kneb det også for NU at få medlemmer, så i 2004 blev feltstationen udskiftet med et sommerhus i Korshavn.

Selvsagt er Fyns Hoved-området et af Kirstens favoritområder. ”En morgenobs på Fyns Hoved, hvor der er liv i alle krattene er noget af det bedste. F.eks. 26. april 1997, hvor jeg var med til at ringmærke 491 Rødhalse!” Også havtræk ved Horseklint er højt på listen. Men hvis man vil være sikker på mange fugle er Fyns Hoved ikke det sikreste sted. Så tager Kirsten til Skagen eller Blåvand. Sidste destination er der mange feltbisser, som er glade for at Kirsten besøgte sidste år i august, da hun fandt en Lattermåge på stranden, der var så elskværdig at blive på stedet længe nok til at de mest beslutsomme ornitologer kunne nå frem og få sig et eftertragtet kryds inden mågen efter godt 3 timers ophold forsvandt. Sommerferierne tilbringes ofte i udlandet, og ”når vi tager på ferie, ser vi på fugle”. En fast tradition er en tur

til Lyø, der den 22. april 2005 gav en Rødhalsed Gås – ”det var Mogens, der fandt den”. Andre af Kirstens gode fynsarter er Rødrygget Svale (selvfundet) og Kuhls Skråpe.

Kirstens danmarksliste er på 279 arter, så det siger sig selv, at hun ikke er typen, der smider alt hvad hun har i hænderne, når der er en sjælden fugl et sted. Men hvis det er i weekenden og hun ikke har andet for, laver hun gerne en tur. Senest blev det til Lille Bjergand ved Skjern i begyndelsen af februar.

Kirsten er turleder for et par ”tøseture” i DOF-Fyn-regi. Det er nu ik-

ke fordi, at DOF-Fyn skal forvente et kvindeoprør med Kirsten som anfører. ”Man skal tage ud og se på fugle med dem der vil”. På den anden side er det en bestræbelse fra DOF’s side at få flere kvinder til at deltage i DOF’s arbejde. ”Skulle en tøsetur få nogle med som ellers ville blive hjemme, er det da værd at prøve”. DOF-Fyn skal ikke regne med, at Kirsten er anfører for et krav om ”positiv særbehandling”. Det gælder om interessen og om at udvikle sig med de, der har samme interesse som en selv: fuglene.

Caretakere på Odense Fjord

Af Ella Mikkelsen og Børge Rasmussen

Odense Fjords vestlige del er udnævnt som EF Fuglebeskyttelsesområde med særlig fokus på nogle enkelte arter.

Odense Fjord indeholder en mangartede natur lige fra store strandenge og vadeområder til nærkontakt med inddæmmede dyrkningskultur og ikke mindst den hårde industri. Med tilløb fra især de 2 store åer, Odense Å og Stavis Å, er afledningen fra diverse markdræn og industrier derfor af stor negativ betydning for fjorden, idet en meget stor del af fjorden er meget lavvandet, og idet al vandudskiftning kun kan ske via sejlrenden ved Gabet.

De mange lavvandede områder gør, at fjorden tillige er en meget vigtig rasteplass for et enormt stort antal fugle, der i dag dog alligevel er noget mindre end tidligere på grund af de dårligere vækstbetingelser for bl.a. søgræs og muslinger, som er vitale fødearter for mange af de rastende fuglearter.

Vil man vide mere om hele historien om Odense Fjord og dens udvikling, kan det stærkt anbefales at læse Kurt Due Johansens bog med titlen ”Odense Fjord”. Den er så vidt vides udsolgt i boghandelen, men kan købes ved henvendelse til forfatteren.

Hvor mange par af Toppet Skallesluger er der i fjorden? Foto Erik Thomsen.

Arbejdet

Caretakergruppen Odense Fjord består af en stor håndfuld personer, der alle har lyst til naturen og især fuglene. Fjorden er opdelt i et bredt antal områder, der afgrænses af naturlige, visuelle markeringer, så som varder, øer, sigtelinie modsatte bred etc.

Der optælles alle arter for hvert enkelt feltområde. Hvert område har sin ansvarlige tæller, der måske har hjælp af yderligere en person. To tællere kan også følges ad gennem begge feltområder. Det kan mange gange være en fordel, enten hvis der er mange fugle, eller man støder ind i sjældenheder.

Fra 2004 har der eksisteret et projekt omkring optælling af fuglelivet på Odense Fjord, og mange af tællerne har været med fra start.

Der planlægges 5-6 tælledatoer for hvert kommende år. Det er derfor altid spændende, når dagen oprinder: Gør vejr og vind samt vandstand det til en stor dag eller knap så stor dag?

Det samlede resultat indberettes og indgår som en IBA tælling i brugen til dokumentation for vigtigheden af at opretholde og forbedre området som fuglebeskyttelsesområde.

Af hensyn til kontinuiteten af såvel tællere som statistik er der også aftalt faste punkter, hvorfra optællingen foregår. Således skulle en helt ”fremmed” fugletæller kunne indtræde som vikar på en hvilket som helst af ruterne. Disse er som gennemsnit beregnet til at blive afviklet på ca. 4-5 timer.

Der begyndes alle steder ved solopgang, således at dobbelttælling af fugle minimeres. Der for er det også vigtigt under tællearbejdet at holde øje med de ind- og udflyvende fugle, så projektlederen senere kan korrigere det endelige antal herfor.

I hele området raster svømme- og dykænder og op til 4-5000 Ederfugle, og 3-400 sangsvaner er der også mulighed for at opleve i vintersæsonen. Desuden er der registreret mange

Musvåger og Tårnfalke, samt sædvanligvis også Vandrefalk. Nu er der også registreret Havørn/-e med jævne mellemrum, så hvad kan det ikke udvikle sig til?

Der raster op til 4-5000 Ederfugle i Odense Fjord. Foto Erik Thomsen.

Optællerne

Ella Mikkelsen og Preben Baltersen dækker et område på østsiden, hvor de begynder tællingen ude ved Gabet inden solens stråler spejler sig i vandet og gør en optælling nærmest umulig. Via yderligere 4 optællingspunkter afsluttes dagens tælling ved Lindø.

Undervejs har der i sæsonen været forskellige oplevelser. At kunne følge en havternekoloni et sted og et andet sted at kunne støde på store flokke af storspover. Det er også bedst at komme før lystfiskerne, for der er nogle små vader i fjorden, som de desværre vader hen over, og så er fuglene væk en tid.

Ole Olesen og Børge Rasmussen begynder deres tælling i tårnet på Ølundgård inddæmning. Via en god vandretur langs kysten rundt om Galtehoved, og langs Egensedybet, og hen over Firtalsstranden slutes af med at køre til lystbådehavnen & Fjordmarken. Det er ikke altid let fra vestsiden i den opgående sols modlys at tælle og artsbestemme små vadere på 3-500 meters afstand. Efterårets tællinger præges en del af både landsåvel som strandjægere.

Det skal så også lige nævnes, at der er andre fugletællere, der tager sig af resten af fjorden. Inderfjorden, Stige Ø og Lumby Middelgrund tager Kurt Due Johansen sig af. Vigelsø, Dørholm og Gåsebadet tager Anders Myrtue & GMY sig af. Bispeeng, Slambassinnet, Gersø og Sohovedbugten forestås af Hans Ole Mathiesen, Fjordmarken, Skeby Strand og Hofmangsgave har Anders Vedel ansvaret for, og yderst langs hele Enebærodde afslutter Kresten Madsen. I skrivende stund er der også nogle nye områder: Odense As udløb, Geels Å Enge og Kærby Fed, der ønskes dækket med samme intensitet, så Anders Myrtue leder efter interesserede tællere! Og der for forbeholdes ret til ændringer og bytninger i ovenstående areal fordelinger.

Oplevelser som optæller

Ella beretter, at den almindelige tælling ofte krydres med små morsomme, uventede oplevelser. En flok på

2000 Skarver kommer i en lang række gennem fjorden mod nord en tidlig morgen. Fantastisk og hvor kommer de fra? Og hvor vil de hen?

Et lille plump ved Gabet og endnu et – 2 små Søkonger har fundet vej og ligger og hygger sig i morgendisene, mens hættemågerne slås om en lille fisk.

I ynglesæsonen er det spændende, om der også i år skulle være dværgterner i havternekolonien. Vi lytter og kigger.

En sæl og et par marsvin boltrer sig i fjorden. Jo der er altid nye og anderledes oplevelser i sigte, mens vi tæller arterne til vores statistik og ser ederfugle med afkom pile hen over vandfladen.

Medens man går og/eller kører fra punkt til punkt, får man snakket om løst og fast. Man hører måske om makkerens sidste spændende tur til

udlandet, eller man får udvekslet erfaringer med fuglelokaliteter i nærområdet.

Frisk luft er aldrig at foragte, og kan det så kombineres med en dejlig tælle-fugle-tur langs fjorden med bonusoplevelser, så går alt jo bare op i en større og skøn enhed.

Er du interesseret

Har du fået lyst til at komme med på en tur og derved prøve at få mere indblik i, hvordan og hvad en tur indebærer, og hvad resultaterne bruges til, så kontakt enten Ella Mikkelsen, Børge L. Rasmussen eller vores ”chef” Anders Myrtue. Så finder vi nok ud af noget.

Det er sagt før, men det kan ikke gentages for tit: Husk fuglene skal ses i naturen!

Vel mødt derude, når vi ses!

Odense Fjord husede op til 10.000 pibecænder januar 2008. Foto Erik Thomsen.

Peru

- og Manu Road – den ultimative fugleoplevelse

Tekst: Lilly Sørensen. Fotos:Lilly Sørensen og Hans Rytter

Turdeltagere: Bodil og Hans Rytter, Erik Danielsen, Niels Bomholt og Lilly Sørensen Tidspunkt: Fra 21. oktober til 13. november 2008. Rejsearrangør: Tanager Tour og Ulbølle "andels"rejser

Vi havde slået to ture sammen, en natur/kulturtur og Manu Road. Vi ville afdække ørkenområdet fra Lima ind mod Andesbjergene med Titicaca søen og Inka indianernes forsvundne by - Machu Picchu. Herefter fulgte 12 dage's intensiv fugletur ad Manu Road; startende i Cusco i 3.300m's højde videre ned på østsiden af Andesbjergene gennem tågeregnskov mod Amazonflodens bifloder. Her endte vi i Puerto Maldonado i 265m's højde o. havet og tæt på grænsen til Bolivia og Brasilien. Manu Road er et af verdens mest fuglerige steder med godt 1000 registrerede fuglearter.

Men lad os starte i Lima, hvorfra vi fløj til Arequipa i 2300 m's højde. Her blev vi hentet af Raul - chauffør for Tanager Tour. Vi havde en overnatning her, også for at vende os til højden. Santa Catalina klosteret blev første udflugtsmål, det er det største og flotteste i Peru og er samtidig kendt for sine kolibrier. En lille venlig dame viste os rundt, hun fangede hurtigt, at vi ikke nødvendigvis var interesseret i hele klosterets historie

og måske en fugl eller to ville være kærkommen ovenpå den lange rejse. Hun fik hørt sig for, og inden længe havde hun fundet en rede med en kolibri.

Allerede næste morgen kørte vi videre til Chivas mod Colca Canyon. Der var i gruppen et udbredt ønske om at se kondor og kløften er det bedste sted i Peru for at se disse. Raul kendte både steder og fugle godt, men hans engelsk var knap så godt. Til gengæld kendte Raul en anden guide – Miguel, som var engelskkyndig og begyndende fugleinteresseret, og han ville gerne med på en fugletur. Dette var ikke planlagt, men skulle senere vise sig at være en rigtig god ide. Så god at vi ved afskeden gav Miguel (Eriks bog) "Birds of the high Andean" – hvad mon der her blev sat i gang?

Vi kørte i et område med sparsom eller ingen vegetation, gjorde holdt i højden ved nogle enge og så Andesgæs, Kæmpebluishøne og Rufousbellyed Seedsnipe. Kom over et pas på 4800m.

Vi overnattede i byen Chivas, som ligger 3700m o. h. Under middagen (som ikke alle deltog i) lød pludselig et højt ”KONDOR” og ganske rigtigt over bjergene fløj 3 rundt. Og uddele- ren var rigtig i sit es her midt i ”An- delsbjergene” blandt ”Andelskondo- rer”.

Næste morgen var det overskyet – ikke godt – men vi kørte ud mod Colca Canyon. På vejen derud stoppede vi for foto; medens lyset stadig var godt. Et rigtig godt stop for her kaldte den endemiske Black-necked Wood- pecker. Den er sjælden og har en me- get lille udbredelse.

Colca Canyon som er en af Peru’s store turistattraktioner her med en dybde på ca.1200 m, andre steder er den dybere. Miguel mente, at vi skul- le køre videre og ikke stoppe, hvor alle busserne holdt. Han fandt et sted, hvor der var et hul i skyerne, og inden længe var der så megen termik, at Andeskondoren gik på vingerne. Først en ungfugl – senere en voksen og en ungfugl mere. Så dem, der gik glip af kondoren dagen før, blev ”mætte” nu. Giant Hummingbird – verdens største kolibri, kom også på turlisten her.

Men vi skulle videre og nå Puna (ved Titicaca søen) inden aften.

Titicaca-søen

Næste dag stod det på heldagssejltur på Titicaca søen - verdens højst be- liggende sejlbare sø. Her besøgte vi Uro-indianerne på deres flydende si- vøer og gik i land på Taquile øen. Jamen det er da noget man drømmer om hjemmefra, men guiden lagde no- get af en dæmper på oplevelsen. Næppe var vi kommet fra land, før han begyndte et flere timers uengage- ret foredrag. Sivøerne skulle vise sig at være lidt af en turistfælde, men al- ligevel var det spændende og fascine- rende at se, hvordan øerne er opbyg- get og opleve en meget anderledes levevis.

Vi skulle have frokost med lokal mad på Taquile øen. Men inden holdt vores guide et 30 minutters foredrag om mændenes strikkede huer på øen. Da han nåede til halstørklædets histo- rie, lavede tilhørerne pludselig op – jeg skal ikke kunne sige *hvorfor* – men måske havde de en ide om, hvad et sådant kunne bruges til? Nå vi er da heldigvis ”pæne” mennesker.

Den efterfølgende travetur på Ta- quile øen gav godt med småfugle. På hjemturen blev der spejdet efter FUGLEN – den endemiske Titicaca- lappedykker – en af de eneste fugle, som ikke kan flyve. Og vi så den, men på ret lang afstand. Vi var enige om, at der godt måtte gå nogen tid inden næste ”normale turisttur”.

Den endemiske Titicacalappedykker.

Cusco og Machu Picchu

Dagen efter skulle vi forlægge fra Puno til Cusco ca. 7 timers kørsel. Efter vores beretning om gårsdagens tur, syntes Raul, at han først ville tage os med ud til et fiskerleje; her hyrede han en lille båd, som i den tidlige morgenstund sejlede os ud i sivkanten af Titicaca. Og nu lå lappedykkeren helt tæt på. Sejlturen var en helt anden dejlig oplevelse. Så i højt humør drog vi videre, men Raul og Miguel var bekymrede, for vejen mellem Puno og Cusco havde været spæret af en strejke i nogle dage. De håbede, at vi fik lov at køre igennem. Det gjorde vi ikke og inden længe blev vi sendt på en længere omvej over bjergpas på

over 5000m. Vejene var smalle og slet ikke egnede til lastbiler, busser og al den trafik, som blokaden medførte. Vi mødte en lastbil, chaufføren fortalte, at der var endnu 3 timers omvej. Der var sat ild til en af træbroerne, så en ny omvej. Nu kunne det da ikke blive værre – men det kunne det. Bilen foran kørte fast i en bunke af ral og grus, bilen bagved gik i stå med motorproblemer og vi var kørt forkert. Også det fandt sin løsning og kort tid efter mødte der os et surrealistisk syn. Der var blevet mørkt og vejen var mudret og fedtet. En tysk gruppe havde fået nok af at sidde i minibussen, der slingrede i det fedtede føre og vejsiderne var stejle.

Gruppen var stået ud, og nu ville de gå resten af vejen. Det ville formodentlig have taget dem nogle dage. Guiden fik nok af dette og med et højt "EINSTIEGEN" kørte bussen videre MED passagerer.

Vi kørte i kortege til Cusco, der blev skubbet biler fri af mudderet; men vi nåede frem sidst på aftenen. Godt for vi skulle op klokken fire for at nå toget til Aguas Calientes, som er byen inden Inkaernes forsvundne by - Machu Picchu.

Vi havde længe set frem til dette, og turen var bestilt i god tid. Der er

begrænset plads i toget, og kun 2500 personer har lov til at komme op af gangen. Det skulle vise sig at være en god ide. Stierne på Machu Picchu er smalle, så det er godt, at trængselen ikke er for stor. Det er utroligt, at Inkaerne har kunnet opføre så stort et bygningsværk i så uvejsomme omgivelser. Alt er nøje gennemtænkt, og bygningerne er fantastiske. Stenene er tilpasset, så man ikke kan stikke en kniv ind (Erik prøvede). Vi oplevede stedet, som et paradoks til hvad vi så på den store omvej, vi blev sendt ud på.

"Rejseselskabet minus 1" – Erik, Niels, Bodil og Lilly ved Machu Picchu.

Bestøvlet ketscherhale - Booted Racket Tail.

Her var husene lavet af ubrændt ler og fattigdommen meget stor.

Inden længe havde vi set flere Inca Wren (gærdesmutte). En fugl med en meget lille udbredelse her i Peru's østlige Andesbjerge

I Aguas Calientes besøgte vi haven ved hotel Incaterra. Det er forståeligt, at det er dyrt at bo på hotellet, for haven er helt fantastisk. Ved kolibri feederne ses bl.a. Booted Racket-tail og Colared Inca og i de opsatte bananer fouragerede forskellige farverige Tanager. Vi fik 22 nye arter i haven.

Amazonian Lodge

Tilbage i Cusco blev vi hentet af David. Vi fortsatte mod Amazonian lodge. Her lå tidligere en citrusplantage i et område af fældet regnskov. Plantagen var opgivet og bygningerne nu omdannet til hotel. Det blev vores

favorit sted. Det var godt nok det eneste sted, vi havde regn. Men det at sidde på verandaen – lade hvilen falde på sig og kigge ud over den smukke gamle have, det var en super oplevelse. Så var der jo også det, at der var sat feedere op til kolibrier og andre fugle – og der blev serveret kold limedrik og snacks. Kan man få det bedre? Vel ikke når vi samtidig fik 18 nye arter herfra terrassen på et par timer.

Videre ned af floden til Manu Wildlife Center, her var vi virkelig kommet ud i regnskoven. Vi havde 4 overnatninger i centeret, og der var meget, som skulle opleves. En sen eftermiddag gik vi ud til et højt træ, hvor der var en spindeltrappe op til en platform i 35m's højde. Vi så papegøjer og farverige araer flyve forbi til overnatning. Ganske fornøjelig lige indtil, der lød et ordentligt brag. Jor-

den rystede og platformen med. Vi kiggede spændt efter, om trappen stadig var der. Det var den. Der blæser ikke i området, så store gamle, rådne træer blæser ikke omkuld. Nej, de falder, når de er SÅ rådne, at de ikke længere kan stå. Så faktisk er den største risiko ved at færdes i regnsko-ven at få en gren eller et træ i hovedet. Oplevelsen her fik to til hurtigt at sadle hesten og i trav gik det tilbage mod lodgen.

Men risikoen for tropesygdomme skal man nu heller ikke lade hånt om. David havde fået en sygdom, som overføres via sandfluer (*Leishmaniasis*). Han havde fået sygdommen for nogle år siden, nu var den brudt ud igen, og han var på kraftig medicin. Vi holdt de lange bukser på med strømperne op over buksekanten og en langærmet skjorte – vi skulle slet ikke nyde noget.

Tapir.

En aften gik vi ind til et sted, hvor Tapiren kommer for at spise/drikke noget mudder, som indeholder mineraler, Tapiren behøver. Vi var forberedte på at skulle tilbringe resten af aftenen og måske natten, for at få den at se. Men ret som vi kom frem, var Tapiren der. David mente, at den kom tidligt, da det var en gravid hun, som virkelig behøvede mineralerne.

Næste morgen sejlede vi af sted mod Clay Lick. Det var det sted, som jeg havde set mest frem til. Vi sejlede frem til et skjul. Herfra kunne vi se først papegøjer komme frem til lerskrænten for at spise ler/mineraler. Man mener, at de spiser lidt ler for bedre at kunne fordøje umodne frugter. Kl. 8.30 kom araerne, nu var det deres tur. Det var et farvestrålende og larmende skue.

Nu gik det mod Puerto Maldonado, hvorfra vi fløj tilbage til Lima. Men inden hjemturen skulle vi til Ballestas Islands "fattigmands Galapagos". Vi overnattede i kystbyen Pisco, der i 2007 var udsat for at kraftigt jordskælv - 8,0 på Richterskalaen. Mange af husene var stadig ubeboelige, 70-80 % blev ødelagt ved jordskælvet.

Ballestas Islands

Næste morgen tidlig sejlede vi ud mod Ballestas Islands. Nu var det sømanden, der var i sit rette element.

Araer ved Clay Lick.

Et af turens absolut højdepunkter var synet af en million Guano skarver, der stod på en klippe, side ved side. Førhen blev guanoen/klatterne fra skarverne brugt som gødning og eksporteret. Da man i 1800-tallet startede med at udvinde guanoen, var der et lag på 30m gødning – godt nok mange fugleklatter. Nu er det meste gravet væk; men skarverne er der stadig, og hvert 5. år har man lov til at grave igen.

Antallet af fugle er delvis bestemt af El Niño. I årene efter en El Niño stiger antallet af fugle igen.

Nu er det ikke kun skarver, der er på øerne. Der er også pingviner, ternere, sulere og søløver. Da vi kom sejlene rundt om øerne, lød der sang som fra et mandskor. Højest besynderlig og der var noget om det. Det viste sig, at det var søløve hannerne, der lå og ”sang” i brændingen. Hunnerne lå inde på stranden.

På turen hjem var der rigtig god tid til at opgøre turens fugleresultater. Det var også nødvendigt, for der blev set hele 617 turarter.

Cock of the Rocks – en af turens mere farvestrålende fugle.

Faktaboks

Areal: 1.285.220 km² - næsten som Tyskland, Frankrig og Spanien tilsammen.

Indbyggere (2007): 28,7 millioner. Valuta: Nuevo sol. Sprog: Spansk

Peru består af tre geografiske områder:

1. Costa'en (kysten) består af et ørkenområde langs Stillehavskysten – en kold havstrøm gør, at der næsten ingen regn falder her.
2. Sierra'en (bjergene) Andesbjergene løber parallelt med kysten længere inde i landet, højeste punkt er 6.768 meter. En del af Andesbjergene er sneklædte hele året.
3. Selva'en (junglen) Amazoneregnskoven starter på den anden side af bjergene og udgør 60 % af Peru's areal.

Mad: Peruvianerne laver god og varieret mad. Man får tilbudt Coca te og blade morgen, middag og aften. Teen er god mod højdesyge og anden dårligdom. Den smager som grøn te og vi drak den mod højdesyge uden hverken at blive ”vind eller skæve” af det, der skal rigtig meget til. Men vi undlod dog at tage noget med hjem.

Turarrangør: Tanager Tours - www.tanagertours.com

Turrapport og artsliste over 617 sete arter findes på www.snatur.dk under Rapport fra Peru – Niels Bomholt.

Vandrefalke i territoriekamp

Af Henrik Mørup-Petersen

Søndag den 2. november var tiden og vejret til mit første besøg i det nye fugletårn ved Firtalsstrand.

Det fine tårn er godt placeret med solen i ryggen, og en fin udsigt over engene og søen. Der var dog ikke så mange fugle den dag, flest Viber og Hættemåger og Krikænder.

Vandrefalken stod højt på ønskesedlen, men hverken ved Ølundgård eller her var den at se. Da jeg skulle pakke sammen, så jeg Viberne og Hættemågerne gå på vingerne og klumpe sig sammen, mens de steg op. Et øjeblik efter var den der. En smuk udfarvet Vandrefalk slog et sving ind foran fugletårnet og satte sig i solen på en af de nærmeste pæle. Alene dette syn var turen værd. Efter 5 minutter lettede den og fløj over til en af de store popler ved Ølundgårds Inddæmning, hvor den sad delvist skjult.

Veltilfreds med den fine præsentation nød jeg den sidste kop kaffe, da jeg hørte et Allike-lignende kald over fugletårnet. Syd fra kom en ung Vandrefalk fulgt af den gamle i noget som jeg først troede var leg, men hurtigt blev jeg klar over, at det var alvor, i hvert fald for den gamle falk.

Efter et par ture rundt over Firtalsstranden mellem forvirrede måger og Viber satte den unge falk sig på en af pælene. Den gamle falk tog en ekstra rundtur og styrede derefter direkte mod den unge falk, som efter angrebet lå i græsset under pælen.

Dette knockout var åbenbart ikke nok for den gamle falk. Igen og igen fløj den korte rundture og dykkede med stor fart ned mod falken i græsset. Den unge falk var dog ikke mere slået ud, end at den ved hvert angreb roterede om på ryggen og strakte fangerne op mod den angribende falk. Ved nogle af angrebene rejste den unge falk sig endda op på "albuerne" af vingerne med fangerne i vejret. Jeg var bange for, at den var skadet, men efter et par minutter fløj den op på pælen, dog kun for endnu en gang at bide i græsset ved næste angreb.

Jeg tror der gik 5 minutter på denne måde, før den unge falk gik på vingerne. Kampen foregik nu i en periode i luften over Firtalsstranden med hyppige angreb af den gamle falk med fangerne ude og allike-stemmen fra fuglene..

Efter nogle minutter fløj de op mod de store træer ved Ølundgård, hvor

den unge falk søgte tilflugt mellem træerne, mens den gamle falk fløj rundt over træerne. Efter et par minutter hørtes allike-stemmen igen og jagten fortsatte ind over Firtalsstranden, men nu trak fuglene efterhånden mod nord, indtil de var ude af syne.

Lidt efter kom den gamle falk alene tilbage. Den satte sig på sin pæl, dog stadig synligt ophidset. Efter et kort hvil fløj den roligt en tur rundt og

forsvandt så bag hegnet vest for engene.

Da de to fugle var lige store, har de nok været af samme køn. Dette har nok været medvirkende til kampens voldsomhed. Sammenlagt sloges de i ca. 20 minutter, før den unge fugl gav op og forlod området. Min premiere i fugletårnet, matchede fuldt ud tårnets høje kvalitet.

Keldsnor Fuglestation, efterårstræk 2008

Af Ella og Jørgen Mikkelsen

Vi har igen i efteråret været på fuglestationen og tilbragt hver formiddag fra solopgang til middag på Dovns Klint for at se fugletrækket mod syd. Det blev til samlet 57 obs-dage fordelt på tre perioder og i alt 135 forskellige arter.

Vi vil denne gang vise vore obs af udvalgte arter i tabellen på næste side.

Ud af statistikken er det jo nemt at se, hvornår de forskellige arter trækker mod sydligere himmelstrøg, men dette er kun vore obs. Andre har også været på kig, men det kan jo læses i DOFbasen.

Ud over de tørre tal er der mange sjove oplevelser ved opholdet. Jeg kan nævnte, at vi har set havørn adskillige gange, både på Dovnsklint, Fakkebjerg, Tryggelev og Nørreballe.

Fantastiske dage, hvor himlen var oversået med Ringduer, der fløj i store søjler let opstigende mod himlen og i sværme over os. Helt vildt.

En periode boede ringmærkerne også på stationen ,og en aften blev det til en hittur til Nørreballe med Børge Rasmussen for om mulig at få Rovterne som ” kryds”. Desværre mislykkes det, men vi fik i stedet Fiskeørn, Temmincksryle og Dværgterne - det er nu heller ikke at foragte.

Invasion af Nøddekrige, som trak mange fugleinteresserede til hver dag, var et godt krydderi. Så godt som hver dag fik vi et glimt af fuglene ,og også deres karakteristiske stemme hørte vi på klinten. Fugletårnet i Gulstav Mose var et godt sted at besøge. Herfra sås fuglene rigtig godt , når de fløj fra Vestskoven mod

Obs.periode	20/8 – 10/9	15/9 – 6/10	17/10 – 31/10	I alt
Musvåge	23	409	1843	2275
Sort Glente	1			1
Dværgfalk	8	12	5	25
Rød Glente	2	41	38	81
Blå Kærhøg	8	16	9	33
Lærkefalk	17	12		29
Vandrefalk	2		2	4
Hvepsevåge	439	3		442
Tårnfalk	83	75	32	190
Spurvehøg	1139	219	1343	2701
Fiskeørn	27	10		37
Rørhøg	61	16	3	80
Hedehøg		1		1
Fjeldvåge		7	18	25
Ederfugl	2448	4340	51144	57932
Bramgås		410	13556	13966
Knortegås		5200	1801	7001
Grågås			1643	1643
Gul Vipstjert	5273	68		5341
Hvid Vipstjert	261	1753	8	2022
Bjergvipstjert	3	5	11	19
Digesvale	4877	266		5143
Landsvale	12875	10790	20	23685
Bysvale	1910	75		1985
Mursejler	2177			2177
Kragefugle sp.	46		14240	14286
Huldue	146	135	38	319
Ringdue	31	1370	309350	310751
Misteldrossel		41	35	76
Sjagger			4352	4352
Vindrossel		10	1149	1159
Stær	1396	6710	3742	11848
Bogfinke		6990	37303	44293
Finke sp.			24021	24021

Oversigt over trækket fra Dovnsklint udvalgte perioder efteråret 2008.

skoven ved Søgård for at oprette depoter for vinteren.

En enkelt Biæder gjorde også lykke, var særdeles fotogen i Gulstav Mose, og den blev heldigvis set af mange fuglekikkere. Fuglen fløj nok så smukt et par ture rundt i mosen og landede derefter på samme gren igen. Efter en ti til femten minutter forsvandt fuglen igen. Samme dag blev der også set Vendehals rigtig mange steder i Gulstavområdet.

Et filmhold kom en dag til Sydlangeland. De bad os høfligt om at finde en anden top, idet de gerne ville filme hele dagen på Dovnsklint. En rullestol skulle tippes over kanten, så det var vist klogest at fortrække. (Vi skal se filmen, når den kommer i biografen). De var på klinten hele dagen og den næste dag ved Keldsnor. Det var heldigvis i smukt vejr, så vi håber deres optagelser blev gode.

Der ses mange Spurvehøge på træk ved Dovnsklint. Her to i slåskamp. Foto: Erik Thomsen.

Af Magleby Efterskole, der havde natur på skemaet og skulle rundt i området, blev jeg ansat som ”en post”, hvor de skulle have lidt info omkring fugle og natur. Et af holdene var heldige - de fik både Nøddekrige og Fiskeørn i kikkerterne fra fugletårnet. Det vakte interesse.

Mange hyggelige timer på stationen blev tilbragt sammen med andre fugleinteresserede, hvor vi fik en let frokost eller en kop kaffe. Vi hørte om deres rejser, observationer af fugle og skøre historier. Flere fotografer kom forbi, og vi så rigtig gode billeder af fugle, blandt andet husker jeg billedet af Mosehornugle. Det var rigtig godt. Aftenerne, hvor vi så ud over mosen, hvor både Gul Vipstjert og Stær yndede at gå til ro i større antal, husker vi tydeligt.

Den gode og frie snak på Dovnsklint er heller ikke at foragte. Mens fuglene blev obset og blæsten jog rundt om os, blev gæssene talt og noteret. Så tak til alle dem, som kom og gjorde obsen forfriskende.

Den 22. September huskes tydeligt. Den dag blev der fundet en Natravn tæt ved Dovnsklint, og vi fik den udstoppet på Tåsinge af englænderen Jack. Så nu kan vi huske efteråret 2008, når vi ser den på hylden.

Fra felten

Af Kirsten Halkjær Lund

Denne udgave af "Fra felten" dækker perioden 16.oktober – 6. februar.
Vejret: et par kuldedage midt i november med den første sne gav bla. Søkonger.
November sluttede af våd og smålun. December bød ikke på særligt vintervejr
og der var heller ikke specielle vinterfugle i posen. Omkring nytår var tempera-
turen nogle dage under frysepunktet, så de mindre søer frøs til. I slutningen af
januar og begyndelsen af februar blev det igen koldt og der faldt endda lidt sne.

Periodens hårdeste fund

Perleugle	Holckenhavn 17/11 (død)
	Langeskov 6/12
Hærfugl	Horne 1/11
Hybridænder	Julen - Bøjden Nor
Sølvhejre	Bøjden Nor 14/1
Rødhovedet And	Nakkebølle inddæmning 26/10
	Bøjden Nor 25/11 og 4/1
Laplandsværting	Ølundgaard 25/1

Rødstrubet Lom

En gammel fugl i vinterdragt holdt til
i Bogense Havn 9-10/1 (JEB,SG).

Nordisk Lappedykker

23/11 1FU Lunden der nord for
Keldsnor på Langeland (EEE), 24/11
1R Flyvesandet (SG), 4/1 1R Sønder
Åby, Vestfyn (LLC)

Sule

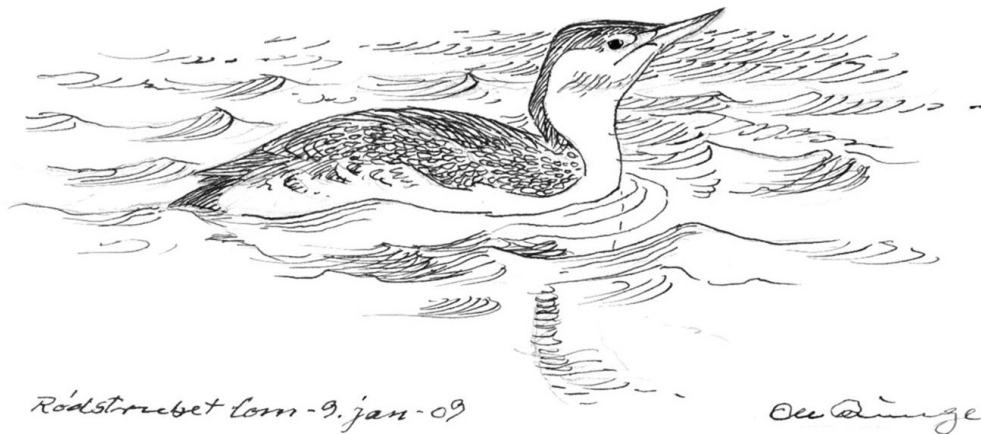
29/10 15V (SG), 21/11 5V (MMJ,
SG) og 22/11 2V (SG,THH) alle set
fra Flyvesandet. 20/11 1 1k fourage-
rede ud for hotel Nyborg Strand
(LAH).

Sølvhejre

1R Bøjden Nor den 14/1 (PB, AGN).

Knopsvane

De største tal er fra Odense Fjord om-
rådet. I december blev der tre dage
talt 1000R 7/12, 25/12 (DMZ) og
29/12 (HEA). I weekenden 9.-10. ja-
nuar hvor der var landsdækkende
svanetælling blev det til omkring
2300 i Odense Fjord (AMY, DMZ,
BLR m.fl.). Perioden slutter med
1600 R i Odense Inderfjord 5/2
(ELM).

Rødstrubet Lom – Bogense Havn 10. januar 2009, tegnet af Ole Runge.

Pibesvane

Kun få observationer af denne lille elegante svane; 30/10 Tryggelev Nor 2 (ELM), 7/11 Bøjden Nor 38R-SV (PDP) og 22/11 1 SV Nyborg (ESM) og i 2009: Renehuse, Langeland 18/1 4R (EEE) og 21/1 2 (PER), Ristinge Havn 20/1 4 (NBJ), Brændegård sø 22/1 3 (RYT, Erik Thomsen m.fl) og Vejlen 24/1 1 (EEE).

Sangsvane

Efterårets første større flokke sås den 24/11 på Nordfyn idet 107 rastede Roerslev, Kørupvej (SG) og 235 Nørreby (JEB). Derefter fulgte 28/11 Sdr. Vornæs 500 (PVR). Ellers nævnes blot Juleaftensdag 24/12 hvor en del Sangsvaner blev set: Jørgensø 435 (AVC), Nørre Højrup Bolmerodvej 388 (AVC) og Roerslev 388 (AVC). Største flok blev 792 FU Jersore 17/1 (JEB).

Sædgås

12 observationer fra perioden på DOF-Fyn-webben med højeste tal

18/1 49 Føns vang (MMJ) og Ager-næs 23/12 18V (AVC).

Tundrasædgås

To obs. af Tundrasædgås: 7/1 Kelds-nor 6 (NRA) og 2/2 Nakkebølle ind-dæmning 2 (EEE).

Blisgås

Flere observationer bl.a. 16/11 186 Vesteregn på Langeland (NRA) og 18/1 211 Gyldenstens marker (MHH).

Snegås

1/2 2 med 2 hybrid [Snegås x Grågås] Vejlen, Tåsinge (HKN). Normalt regnes denne gås ikke for spontant op-trædende i DK.

Lysbuget Knortegås

Lysbuget Knortegås på besøg fra Svalbard eller Grønland er blevet set i perioden på tre lokaliteter. Mågeøerne (JEB, SUZ, DMZ) med max 17/12 58. Fogense Enge hvor 57 fouragere-de mens vores formand (HKH) og

TV2 var på plettet den 22/12 og maksimum fra denne lokalitet var 84 25/1 (KGGH, DN vinterfugletur). På havet vest for Bogense var 84 14/1 (JEB). Der er tale om samme fugle.

Sortbuget Knortegås

30/11 1 Ristinge, Halevejen (FHT, LET) – siden år 2000 er der med jævne mellemrum set Sortbuget Knortegås netop her.

Krikand

Den 20/12 sås hele 550 krikænder raste i Ølundgårds inddæmning (AVL) og 2/11 var der 450 ved Brændegård Sø (GJØ, EEH). 25/10 blev der holdt mandtal i Odense Fjord og det blev til godt 1200 Krikænder (AMY, KDJ, OBO, AVL).

Spidsand

Seneste observation af Spidsand i 2008 blev 28/12 50 Nærråstrand/Agernæs flak (AVL) og første i 2009 blev 3/1 16 Monnet (EEE), så der er ikke meget forårsbebuder i den and.

Skeand

Som med Spidsand ses Skeand hele året rundt. Arreskov Sø har huset en større flok gennem det meste af perioden. Flest blev set 12/11 med 350 (EEH). Nævnes skal også lige tallet fra nytårsdag, 1/1 20 Arreskov sø (NBJ).

Rødhovedet And

26/10 Nakkebølle inddæmning 1 han (THH), 25/11 1 Bøjden Nor (BLR) og 4/1 Bøjden Nor 1 han (HKH).

Bjergand

Hele december blev der som sædvanligt set mange Bjergænder ved Bøjden Nor 1200-1800 (GJØ, PDP, EEH m.fl.). I løbet af januar kom der flere til og flere gange er talt 2700 (PDP m.fl.). Efterårets første Bjergænder i Bøjden Nor sås: 10/11 med 120 (PDP). Mindre antal er meldt andre steder fra; primært steder i det sydfynske og på Langeland.

Hybrid Bjergand x Troldand

En THH specialitet er at finde hybridfugle; en sådan fandt Tim ved Bøjden Nor 26/12 og både denne dag og den 24/12 sås en hybrid til, der lignede en Lille Bjergand. 2/1 og 3/1 blev der obset ihærdigt og facit blev 4 hybrider af Bjerg- og Troldand (THH). Den mulige Lille Bjergand var også en hybrid, men hvilken vides ikke. Interesserede udi hybridænder henvises til Tims artikel i Havrevimpen nr. 1, marts 2007.

Hybrid Troldand x Taffeland

1 2/1 Bøjden Nor (THH).

Stor skallesluger

86 Odense Inderfjord 5/2 (ELM) må være et flot syn.

Rød Glente

Der er set Røde Glenter flere steder vinteren igennem. Periodens største træktaal er fra Dovnsklint 19/10 hvor 9 trak syd (ELM, OHG).

Havørn

Det er ikke helt nemt at holde tal på alle Havørnene, og der er indrapporteret Havørn næsten hver dag i perioden. Særligt fra Brændegård Sø er der jævnligt observationer og Erik Thomsen kunne 27/1 berette om at yngleparret var i gang med parringen. Bemærkelsesværdig er også observationen af 7 (4 AD og 3 JUV) på strækningen mellem Rudkøbing og Keldsnor 24/11 (SØB).

Spurvehøg

Nogle fine dage med over 100 sydtrækkende ved Dovnsklint var følgende (ELM): 20/10 161, 22/10 253, 23/10 206, 25/10 167, 27/10 142, 28/10 340 og 29/10 116.

Musvåge

Hvor det er Dovnsklint, der har flest udtrækkende Spurvehøge er det Sønderhjørne på Horne Land der normalt er bedste sted for efterårstrækkende Musvåger. Trækket topper i oktober og har bedste dage 23/10 med 950SV Sønderhjørne (PDP) og 277S Dovnsklint (KNF, ELM), 25/10 med 934SV Sønderhjørne (PDP) og 80S Dovnsklint (KNF, ELM) og 29/10 med 1225SV sønderhjørne (PDP) og

281S Dovnsklint+Fakkebjerg (KNF, ELM)

Fiskeørn

Årets sidste Fiskeørne blev 1SV 23/10 ved Nakkebølle Inddæmning (DMZ) og 1 SV 25/10 Lyø (RBZ).

Trane

6/2 1R Otterup, Strandvejen sammen med 150 Sangsvaner (Dan Christensen, KRM)

Sortgrå Ryle

Kun tre observationer i denne periode: Fyns Hoved 1V 17/10 (SG), Knudshoved Færgehavn 29/1 8FU (HOM) og 31/1 samme sted 1R (RYT, BBC)

Sortgrå Ryle, Knudshoved Færgehavn. Foto: Hans Rytter.

Enkeltebekkasin

14/11 3R Tommerup Bæk, Holmehave (HMØ), 17/11 1 Bogensø, Hindsholm (BKS), 23/11 2 Tryggelev Nor (HMØ), 5/1 1 Vigelsø (EDA), 10/1 1 Slambassinnet (KDJ) og 25/1 1 Tornen (SG).

Hvidklire

Sidste sås i Nakkebølle inddæmning 30/11 (NBJ), og foråret kom hurtigt da der allerede 4/1 sås en på Thurø Rev (EEE).

Svaleklire

Sidste i 2008 blev 19/10 1 i Tarup Grusgrav (RYT) og første i 2009 var samme sted 1 4/1 (PRA).

Storkjove

22/11 2V Flyvesandet (SG, THH)

Sildemåge

En observation i perioden: 22/10 1 Tarup Grusgrave (PRA)

Middelhavssølvmåge

30/10 1 AD Bagenkop (ELM, KNF, OHG) og samme sted 8/11 og 9/11 var der 1 1K (OHG). Desuden 4/1 1 AD Slipshavn (ESM, NFM).

Kaspisk Måge

En måge man åbenbart skal til Langeland for at se, eller også skal vi blot kigge bedre efter andre steder: 10/11 2 1K Lindelse Nor (OHG), 16/11 1 1K SV Dovnsklint (OHG), 3/12 og 14/12 1 1K Spodsbjerg Havn (HKN),

2/1 1 2K Gulstav (OHG) og én lige ved siden af Langeland nemlig på Siø 12/1 1 2K (OHG)

Ride

To gode trækdage for Ride på Flyvesandet (SG, THH, MMJ): 21/11 47V og 22/11 38V.

Søkonger

22/11 3V Flyvesandet (SG, THH) og 1N Horseklint (KHL, MRP)

Ringdue

Trækket toppede sidst i oktober med 23/10 60.100 S Dovnsklint (ELM) og 2800 SV Sønderhjørne, Horne Land (PDP). Næsten lige så mange 29/10 med 59.400S (ELM) og 2670 SV Sønderhjørne (PDP).

Skovhornugle

Bogø kolonihaver på Stige Ø er blevet flittigt besøgt af såvel ornitologer som skovhornugler. I skumringen er set op til 32 flyve ud

Mosehornugle

1-3 fugle er set regelmæssigt på Stige Ø ved Odense siden den 19/12 hvor 3 fouragerede (AVL og mange flere siden). Ellers er der set Mosehornugle Skaboeshuse v. Nyborg 1 9/11 (KUH), Egebjerggård Ndr. Fælled v Flyvesandet 1 16/11 (AVC) og Helnæs Made 23/11 1 (EDA). På Hindsholm 1 Sadelmagermosen 16/11 (BKS) og 1 Langø hoved 30/11 (BKS); på Tåsinge på Monnet 2 9/11

(EEE), på Langeland 1 Bagenkop 28/10 (SØB) og 1 Rath både 4+18/11 (SØB) og på Torø ved Assens 2 30/1 (EDA).

Isfugl

Næsten dagligt har der været rapporteret 1-3 Isfugle fra mange forskellige steder.

Hærfugl

1/11 1 ved Horne Mølleå enge (JHK).

Grønspætte

Grønspætten er udpræget standfugl, og det kan derfor være interessant at følge hvor den ses om vinteren, da det kan vise, hvor den kan finde på at slå sig ned som ynglefugl. I perioden er den meldt fra Fyns Hoved området 1 18/10 (MRP) og 19/10 (KHL), Klakkebjerg ved Ørsbjerg Skov 1 11/11(FHT), Marslev 1 HØ 7/12 (KHL, MRP), Hallindskoven, Svendborg 1 6/2 (ESE). Endeligt er den set og hørt regelmæssigt ved Svanninge bakker (PDP, HMØ m.fl.).

Hedelærke

En pæn trækdag 19/10 med 24 SV Sønderhjørne, Horneland (PDP) og 22 S Dovnsklint (OHG, ELM). Næsten ligeså mange trak også 23/10 og 25/10. Seneste i 2009 var 16/11 3 S Dovnsklint (OHG). Forårets indtil videre eneste obs. er 7/1 med 2N Tårup strand (SFX).

Bjerglærke

Det blev ikke til mange observationer af Bjerglærke i 2008 og faktisk slet ingen på selve Fyn. På Langeland på marker ved Rathvej, Keldsnor Fyr så Søren to pæne flokke idet der 6/11 var 34 og 12/11 16 (SØB). Endelig var der på Lyø 2 29/12. Heldigvis er der rettet op på manglen på selve Fyn her i 2009 idet 1 stk. blev set 31/1 Østerøse, Knudshoved (RYT, BBC).

Landsvale

Årets sidste blev 3S 31/10 Dovnsklint (ELM). I resten af landet blev der set Landsvaler frem til 23/11 hvor 1 fougagerede ved Kærup Holme i Nordvest Jylland.

Bjergpiber

Set på flere lokaliteter: Bispeengen, Odense kanal 1 22/11 (THH); Spodsbjerg havn 1 23/11, 27/11, 30/11 og 3/12 (EEE, RYT, HKN, PER); Thurø Rev 1 6/12 (AB); Tryggelev Nor 1V 4/1 (NRA); Stige Ø 1 10/1 (HEA) og Slambassinet 3 25/1 (THH).

Bjergvipstjert

Flere observationer fra efteråret hvor den sidste blev set 23/12 Ejby Mølle (FHT) og årets første blev Holstenshuse Skov 16/1 (PDP).

Hvid Vipstjert

Som sædvanlig er der overvintrende vipstjarter på gartneriet Rosa Danica i Marslev; de blev fanget da vinduerne

lukkede en gang i efteråret - således blev årets første 2 stk. 1/1 (MRP).

Silkehale

16-20/11 blev der set store flokke af Silkehale på Langeland med største flok på 450 20/11 i Rudkøbing (OHG). Større flokke er set forskellige steder i hele perioden.

Vandstær

I mange år har Silkeå ved Brahetrolleborg været et sikkert sted for Vandstær om vinteren, men i år er den slet ikke blevet observeret der – hvad mon der er sket? Meldt fra 12 lokaliteter.

Munk

Vinterfund fra to lokaliteter: 7/12, 19/12 og 27/12 1 Gulstav (SØB), 31/1 og 5/2 1 FU Helgavej, Odense (PDS).

Gransanger

Ingen rapporteret siden 20/11 1 FU Sundet, Fåborg (PDP).

Skægmejse

Set jævnt gennem perioden. Bemærkelsesværdigt er 37 6/12 Keldsnor (SØB).

Halemejse

En større flok har holdt til i Juelsbergskoven i perioden: 14/12 28 og 18/1 27(ESM).

Husskade

Dieter (DMZ) har fulgt med i antallet af husskader der flyver ud om morgenen efter fælles overnatning i Bolbro – maksimum i perioden var 159 21/10 og på denne Fra Feltens sidste dag 6/2 blev der set 136 flyve ud (DMZ).

Nøddekrige

En del observationer af Nøddekrige med flest fra syd Langeland. Største flok var 16/10 5 i Gulstav (SØB).

Ravn

En del Ravne ses rundt omkring. Særligt ved Brændegårdssøen er der set mange med maksimum 5/12 40 (EEE) og 21/1 40 (AAW) og ved Lindkær ved Ravnholt blev maksimum 9/11 27 (HKH).

Stillits

22/1 150 Lundeberg (LBR) er mange.

Kernebider

Observationer på mere end 5 fugle nævnes: 7/12 8 Juelsberg gods (ESM), 26/12 5 Øster Hæsinge (EEH), 28/12 19 Kirkendrup (OHS), 4/1 6 Sortemosen, Lakkendrup (RYT), 8/1 11 og 10/1 6 Assistens Kirkegård i Odense (DMZ, BLR) og 22/1 5 Holstenshuse Skov (PDP).

Laplandsværting

25/1 4 Ølundgaard Inddæmning 4 (THH,GJO). Vi skal tilbage til 1993 for at finde en større fynsk flok.

Snespurv

Af større flokke sås 20/11 60 Mågeørerne (JEB), 21/11 21 V Flyvesandet (SG, MMJ), 1/12 12 Vigelsø (JSA), 6/12 61 Vognsbjerg på Lange-land (SØB), 10/12 16 Flyvesandet (SG) og 21/12 19 Føns Vang (KEG). På Torø ved Assens blev der gjort følgende observationer: 17/1 19

(EDA), 30/1 26 (EDA) og 31/1 24 (EEE).

Bomlærke

Observationer på mere end 10 fugle nævnes: 4/1 26 Jersore, Æbeløvejen (HEA), 25/1 48 Ølundgaard Inddæmning (GJO, THH) og 30/1 11 Nr. Nærrå (SG).

Nyt fugletårn ved Monnet

Af Poul V. Rasmussen

I efteråret 2007 blev jeg kontaktet af Svendborg kommunes Natur og miljøafdeling i forbindelse med, at de havde bevilliget penge til et fugletårn ved Monnet. Da jeg dels er lokalboende og dels er kommet på Monnet som fugletæller gennem de sidste 20 år, har jeg en rimelig tæt kontakt til lodsejerne på stedet, og det var vel med den baggrund, jeg blev bedt om at formidle ideen videre til de implicerede lodsejere.

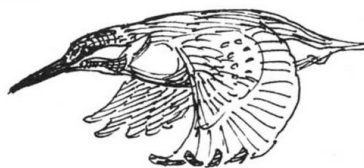
Ideen om et fugletårn ved Monnet var allerede tilbage i halvfemserne meget tæt på at blive realiseret – det var dengang Fyns Amt, der stod for projektet – men lodsejeren trak i land i sidste øjeblik.

Jeg erfarede, at jeg kendte ejeren af det stykke jord, hvor tårnet skulle placeres – men også at det var samme person som i halvfemserne sprang fra i sidste øjeblik, så mine forventninger til et positivt svar var ikke for store.

Men, men – jeg må åbenbart for en sjælden gangs skyld have gjort mig positivt bemærket, for svaret var: ”at når det var mig, der bad om det, var det ok”!

Jeg ved ikke, om det spillede ind, at selv samme person kort forinden havde solgt jord til et par kæmpestore vindmøller på Sydtåsinge og derved havde høstet en pokkers masse lokal modvilje, og nu måske på denne måde ville vise lidt ”grøn” vilje og score lidt point hos sine vrisne naboer.

Men lige meget – han sagde ja, og som man siger her på Fyn; ”Der er ikke noget, der er så skidt, at det ikke er godt for noget”!

Tårnet, hvorfra man kan se overskue Monnet året rundt – Monnet er lukket for publikum i yngletiden 15. marts – 1. juli. Foto: Bent Staugaard.

Projektering af tårnet

Jeg blev ved samme lejlighed spurgt, om jeg var interesseret i at bygge tårnet. I starten var jeg noget skeptisk – normalt arbejder vi med at lave stråtage, så jeg var lidt usikker på, hvordan man projekterer et sådant stykke arbejde, både planlægningsmæssigt, men også økonomisk.

Men jeg fik en snak med min kollega Bent Staugaard – og der skulle ikke meget overtalelse til, før vi blev enige om, at et sådant stykke arbejde tæt på en skøn natur, var mere end et par ”fugletosser” som os kunne sige nej til – og trods alt, det var jo bare et lidt stort skur med stråtag på.

Tårnet var planlagt til at ligge i den østlige ende af Monnet på inder-siden af stendiget, som strækker sig sydover fra indgangsleddet - og lige der hvor det slår et knæk mod øst et par hundrede meter længere ude. Da området i forvejen er godt tilgroet af gammelt krat, vil det skabe en naturlig baggrund for tårnet, så det ikke bliver for iøjnefaldende i den ellers så uberørte natur.

Af samme grund skulle tårnet ikke hæves mere end 1½ meter over selve Monnets niveau. Det svarer til, at gulvhøjden cirka er i plan med toppen af stendiget. Monnet er jo rimeligt

fladt, så selv denne højde ville give et rigeligt godt udsyn.

Jeg fik lavet nogle tegninger og et par forslag til tårnet, og det største blev valgt og senere godkendt af diverse instanser.

Tårnet skulle måle 3x4 meter med strå på toppen, have vinduer ud mod syd og vest og med et par luger mod nord og øst.

En lille terrasse med bæk mod nord-øst var tænkt som det ideelle sted til morgenkaffen med udsigt til et lille vandhul og et krat med spandevise af småfugle.

En anden lille drøm gik i opfyldelse, nemlig at indbygge en fuglekasse i stråtaget.

Konen nægtede det derhjemme – men her var jeg egen herre, så jeg konstruerede en vipstjertekasse og lad så foråret vise, om de små sorthvide kræ tager mod tilbuddet.

Byggeriet

Som alle andre håndværkere var kalenderen for 2008 allerede fuld (det var inden finanskrisen), så vi startede op på den betingelse, at arbejdet blev udført i små portioner, når vi indimellem havde nogle dage tilovers fra det andet arbejde – dog med den betingelse at det skulle stå færdigt ved udgangen af året.

I starten af juni fik vi støbt stolpebeslagene i jorden, og midt på måneden kunne vi påbegynde vores arbejde. Heldigvis havde vi haft en rimelig tør periode, så vi kunne få leveret ma-

terialerne næsten ud til stedet. Undervejs havde vi været rundt og ressource på andre fugletårne – og selvfølgelig ”stjålet” de bedste ideer, syntes vi. Bent fik ansvaret for at konstruere vinduer med skydebare plexiglas - og arbejde som dette, ligesom arbejdet med træbehandlingen af diverse tømmer kunne gøres på regnvejrsdage hjemme i laderne. Men i øvrigt viste vejret sig fra sin rimelige side, og arbejdet skred derfor stødt frem i løbet af sommeren.

Bent Staugaard. Foto: Poul V. Rasmussen.

Oplevelser under byggeriet

Allerede undervejs havde vi mange gode oplevelser, der indikerede, at placeringen var yderst velvalgt. Isfuglen fløj flere gange forbi kun et par skridt fra diget, og ræven nærmest ignorerede os, når den 15-20 meter inde på Monnet luskede forbi – ja, selv inden der var sider i tårnet. Regnsøverne stod næsten hver morgen og tog imod os, og tæt på tårnet langs stien havde en Tornsanger sin

rede. En dejlig stor fed grønbroget tudsehun fandt ly under presenningen, som var lagt over tømmeret, og jævnlige havde vi hvepsevåger tæt ind over.

Ikke mindst under tækning af taget kunne vi nyde udsigten over Langodde og alle de andefugle, som rastede derude – og lidt hen på efteråret var store flokke af Bramgæs et daglig syn, når de trak op på markerne og tæt ind over tårnet. En flot Blå Kærhøg han fouragerede højest 20 meter syd for tårnet, den dag vi afsluttede arbejdet, og i vinter havde jeg fornøjelsen af at se en sæl på en af stenene ud for Langodde.

Gærdesmutteren har allerede fundet en sprække i bræddevægen, som er lavet til samme formål, og kaster nu sine små efterladenskaber inde i tårnet, når den søger insekter under stråtaget, og tårnfalken tager sig et fortjent hvil under terrassens tag. Så hvis vipstjerten nu godkender etagebygge-

riet, må det siges, at stedet i mere end en forstand er et rigtig fugletårn.

Adgang til tårnet

Man finder ud til fugletårnet ved at gå bag om røgterhuset øst for leddet ind til Monnet. Herefter følger man blot hegnet via en nyetableret sti et par hundrede meter sydpå, og her findes tårnet.

Ved højvande kan vandet trænge ind bag diget – der er etableret en lille bro, hvor stien ligger lavest, men det kan anbefales at have et par støvler med for en sikkerheds skyld.

Tårnet er selvfølgelig tænkt som et tilbud til naturglade folk – og vel især i perioden fra 15. marts til 1. juli, hvor Monnet er lukket for publikum. Vi håber rigtig mange vil have glæde af tårnet, og selvom vi har designet det efter bedste evne og egne erfaringer, modtager vi meget gerne ideer og kritik – vi kunne jo håbe på, det ikke blev det sidste fugletårn, vi får lov at bygge.

Foredrag om havens fugle

Af Kirsten Halkjær Lund

DOFFYN er flere gange blevet kontaktet af foreninger og skoler, der gerne ville bestille et foredrag om havens fugle; desværre har vi ikke lige haft sådan et foredrag klar. Jeg synes, det lød som en spændende opgave og påtog mig at kontakte nogle fotogra-

fer og sammensætte billederne i en PowerPoint præsentation, der kunne bruges som skabelon for dem der skulle ud og holde et foredrag. Tanken var, at det dermed blev en mere overkommelig opgave at sige ja til forespørgslerne om foredrag. Torsdag

den 5. februar var der debut på foredraget ”havens fugle”. Det var Haveselskabets afdeling på Langeland, der havde bedt om et foredrag i forbindelse med deres generalforsamling. Inklusiv kaffepause midtvejs blev det til små to timers foredrag i Rudkøbing og de 18 fremmødte virkede glade og tilfredse med indholdet.

Fem af DOF-Fyns dygtige fuglefotografer har bidraget med smukke

billeder af havens fugle – og hermed stor tak til Erhardt Ecklon, Mogens Ribo Petersen, Hans Rytter, Kurt Due Johansen og Bent Staugaard Nielsen for velvilligt at have stillet billederne til rådighed.

Jeg synes, det har været sjovt at sammensætte de mange fine billeder, og det har været en god anledning for mig til at sætte mig mere ind i livets gang for vores almindelige fugle.

Turrappporter

Ølundgård, søndag den 17. august

Vi var 10 deltagere, der mødtes ude ved Ølundgård-vådområdet i flot sensommersol. Gråstrubede Lappedykker plus deres unger/ællinger så vi tydeligt, en del Blishøns, Krikænder, Grågæs, en flok af Stor regnspove og en Tårnfalk, der blev drillet af en lille flok Råger. Fra det nye fugletårn ved Firtalsstranden sås Hvidklire, Almin-

delig Ryle, Dværgryle, Stor Præstekrave, igen Stor Regnspove – Rørhøgen snuppede morgenens fangst – spændende at se. Fugletårnet derude er bare rigtig flot byggeri – og der er fin udsigt over Enebærodde til Fyns Hoved. En god ”stiltfærdig” tur.

Gunhild Brink

S.P.

SORTSOL weekend 3.-5. november 2008

Af Børge Rasmussen

Endnu en gang inviterede Niels & Lilly på fugletur til det sønderjyske.

Dagen for afrejse oprandt med en lidt blandet vejrudsigt. Planen var, at vi skulle ned og se sort sol fredag aften, så vi kunne få søde drømme om mange fugle under nattens hvile.

Rudbøl Sø med obs. fra den tyske side blev udvalgt som obs-stedet. Det var et hyggeligt og roligt sted og ikke andre fuglefolk en vort lille selskab havde valgt netop denne plet. Det var måske også det fuglene havde observeret, for de glimrede ved deres fravær i større stil. Dog kom Troldand, Blå Kærhøg, Fjordterne og Skægmejsse samt 500 stære på listen. Så 5 arter en stille aften er da ej heller at kimse ad. Vi erfarede senere på vandrehjemmet, at "stedet" for sort sol, godt nok var på den tyske side, men et godt stykke i den modsatte retning ved Hartzberger See.

Tidligt op næste morgen og ud til den nye position. Her var der godt nok også mange fugle og humøret steg væsentligt. 13 arter blev det til. Heraf 11 nye på listen. I blandt de 13 arter var der 3 Blå Kærhøge (1 han + 2 brune), 1 Duehøg og 2 Musvåger samt ca. 500.000 stære. Der er altså noget stort over et sådant skue, når de varmer vingerne op ved formationsflyvning i større flokke, inden de stikker af ud i marsken.

Hjem til vandrehjemmet, hvor vi under i indkørslen blev overfløjet af en flok sortmejsler, og endnu 1 ny art til listen, inden vi kunne gå indendørs for at indtage et dejligt morgenmåltid. Lørdagens fugletur fortsatte op gennem Hjerpsted, hvor yderligere 6 nye arter kunne føjes til listen.

Videre gennem Ballum Enge, hvor vi mødte en stor flok Hjejler på ca. 2.000 individer, og andre 2 nye arter kunne føres på listen.

Så blev det til et større ophold på næste obs-sted ved Ballum Sluse. Ikke mindre end 19 nye på turens artsliste. Skeand, Klyde, Strandhjejle, Islands Ryle, Sortklire, Stenvender og min-sandten også en Mosehornugle samt Stenpikker var blandt de mere seværdige arter.

Et troværdigt rygte gik, om at der ved Rømø dæmningen huserede nogle sølvhejrer. Så selvfølgelig måtte det efterprøves, og alle fik vi et dejligt skue med ikke mindre end 4 styk, der rastede, fouragerede og fløj lidt omkring. Et prægtigt skue og endnu en art til listen.

Et andet hold ornitter dukkede op på dæmningen og dagens obs. blev udvekslet. De kunne melde om en Hvidøjet And lige nord herfor i en gammel klæggrav. Jamen dette måtte vi selvfølgelig også efterprøve.

Lokaliteten hedder Astrup Engsø og ligger ikke umiddelbart ud til alfarvej, så hvis ikke vi var blevet adviseret, var vi nok aldrig kommet helt her ind til denne lokalitet. Det gav i alt 6 arter mere til listen.

Nu var det tid for atter at vende snuderne mod syd, altså dem på bilerne. Under passage af Højer by, smuttede der lige yderligere 3 arter på listen.

Så blev det Margrethe Kog Nord. Her er der jo altid masser af fugle og dejlige oplevelser. Især en flok Bjerglærker og en Havørn tog opmærksomheden men også en Dværgfalk kunne noteres. Stedet gav i alt 5 nye arter til listen ud af de 27 arter vi observerede på lokaliteten.

Så nærmede sig spisetiden, som skulle overholdes nøje, for at vi kunne nå ud at se sort sol endnu engang. Det skulle vise sig at blive en oplevelse ud over det forventede. Allerede på ca. 1 km afstand valgte vi at parkere bilerne og så trave det sidste stykke. Og heldigvis for det. De mere magelige forsøgte at skubbe, mase, dytte og råbe sig igennem et trafik inferno uden lige på en så lille og normalt meget stille sidevej. Det gjorde så ej heller trængslen mindre, at en stor turistbus også mente at skulle igennem. Det gik fint til at begynde med, hvor der nærmest var ensrettet trafik, men da så en personbil ville modsat den store strøm gik det helt galt. Men heldigvis tog Stærerne sig ikke af den megen uro, og fik

nogle uforglemmelige oplevelser at enorm store flokke af Stære, give nogle dejlige opvisninger. Ikke mindre end 800.000 Stære blev der talt til. Artslisten kunne endvidere suppleres med yderligere 2 nye arter.

Så var det retur til vandrehjemmet og lidt hygge med natmad og drikkevare. Stor ros og tak til Niels og Lilly for megen god service og mad til både frokost og aftenhygge. Der var vist nogle stykker fra et andet hold, som skulle have set noget på fjernsynet, men det meste druknede i fuglefolkets snak og latter.

Næste morgen skulle der atter ses på udflyvende stære. Nogle havde meldt fra på forhånd, for de mente ikke at kunne klare at komme op så tidligt 2 dage i rap. Og yderligere nogle vendte ryggen til, da Niels forsigtigt kom rundt for at høre om der var deltagere til en morgentur. Men nu var der både blæst og regn, så slutresultatet blev en meget beskedne lille skare, der trodsede vejret og fik en god oplevelse mere med i bagagen. Den stærke blæst gjorde, at langt de fleste Stære valgte, efter nogle små formationsrunder over rørskoven, at foretage udflyvningen lavt hen over enggræsset og hen i læ af nogle høje træer, hvor de så tog højde på, og forsvandt ud mod syd. Med de mange Stære så det nærmest ud som om engen var et mørkt bølgende tæppe af flyvende Stære. Fantastisk at få den oplevelse med, så skidt pynt med at det blæste og regnede en del.

Hjemturen blev lagt op langs kysten, idet vi gerne ville se, om vi kunne finde den Hvidøjede and endnu en gang. På vejen der op kom yderligere en ny art på listen, idet vi fandt nogle Præstekraver blandt andre fugle.

Regnen var hørt op, og den Hvidøjede And var væk.

Niels havde nu modtaget efterretninger om en Hvidbrynet Løvsanger ved Gl. Hviding Kirke. Så endnu en gang måtte et sådant rygte efterprøves. Rygtet kunne ikke bekræftes, men Rødhals og Jernspurv kunne føjes til artslisten, så helt forgæves var det jo så ikke.

Næste mål blev lagt på Sneum Sluse. På vej derhen fik vi kig på en Blå Kærhøg, og da vi nu var ude af bilerne, så blev også markhegnene lige set efter. Det gav fund af Misteldrossel, Råge og Bogfinke, som så kunne føjes til listen.

Vel ankommet til Sneum, var det egentlig tid for frokost, men en venlig fuglekikker gjorde os opmærksom på, at han havde spottet en Vandrefalk rastende i toppen af en højspæn-

dingsmast i det fjerne af Sneum Enge. Altså måtte vi straks i bilerne og forsøge at komme nærmere på, så alle kunne få et godt kig på denne pragtfulde fugl. Det lykkedes at komme helt ind på ca. 300 meters afstand, og med teleskoperne stillet ind fik vi et formidabelt kig på fuglen. Oplevelsen blev yderligere krydret ved at 2 Tårnfalke fandt det morsomt at mobbe Vandrefalken, der dog forblev fast på pladsen. Men flot at have disse 2 arter så tæt på og ved siden af hinanden, så man tydeligt kunne se forskellene. Ham Niels er nu god til at arrangere sådan noget! Vandrefalken blev turens sidste nye art.

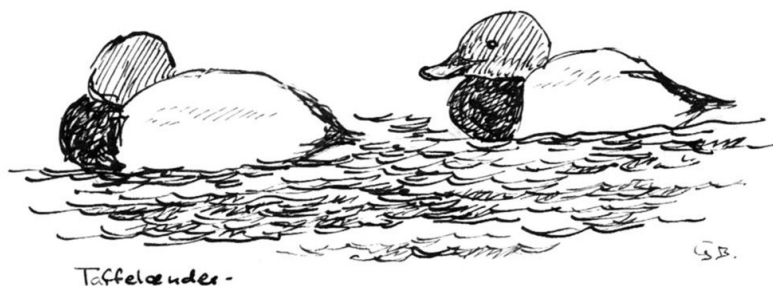
Turen bød på i alt 69 arter fordelt på 1.953.135 fugle optalt. Heraf tog Stæren sig alene af de 1.801.250 fugle. Vi ser allerede frem til næste tur til dette herlige område i et fjernt hjørne af Danmark.

Tusind mange Tak til Niels og Lilly for en dejlig arrangeret weekend, og til alle deltagere for dejligt og hyggeligt samvær med hilsen fra Børge.

Føns Vang

Det var flot, koldt vintervejr med en strid blæst over Føns Vang, der tog i mod en lille snes fuglekiggere, da Michael Mosebo søndag den 23. november holdt tur til Vestfyn. Føns Vang bød på Havørn 2, Blå Kærhøg,

Sædgås 2, de forventelige tre skalleslugerarter og en del dykænder. Senere kørte man sydpå og sluttede ved Emtækær Nor med Sangsvaner, Bjergirisker og en enkelt forfrossen Vibe.

Taffelænder tegnet af Gunhild Brink.

Ørnetur til søerne

Den traditionelle ørne-jule-tur blev noget af et tilløbsstykke med hele 31 deltagere. Kell Grønborg og Henrik Kalckar Hansen ledte slagets gang. Man mødtes ved Brændegård Sø, hvor der blandt andet kom Havørn 3, Ravn 20 og Knarand 4 i notesbogen.

Senere fortsatte man til Sollerup Enge, hvor en Stor Tornskade tog imod – ud over denne en flok på 18 Halmejser.. Ved Arreskov Sø blev det til Lille Skallesluger 11, Isfugl 2, Ravn 4 og endnu en Havørn.

Fugletur til Bogense den 8. februar 2009

Af Børge Rasmussen

En dejlig frosty søndag morgen med udsigt til klart vejr hele dagen. Ja bedre kunne det næsten ikke være. I dagene op til var set en forfløjen Trane omkring Otterup, men sådan en flyver kunne vel sagtens også finde behag i frisk søndagstur til Bogense – eller?

Der var samlingssted på torvet, hvor turleder Jens Bækkelund tog i mod de 25 turdeltagere. Lidt kaffe og hyggelig snak alt imedens Råger og Alliker samt diverse Måger ivrigt snakkede i munden på os. Og så var der da også lige 6 Sangsvaner, der

skulle se hvad opløbet på torvet gjaldt.

Efter en kort informativ intro ved Jens Bækkelund, sadlede vi op i så få biler som muligt. En enkelt holdt i vejen for beboer, så den skulle lige flyttes. En anden holdt i vejen for andre, der allerede var køreklar, og ja hjælpsomt flytter man sig, og nå ja, vi kunne jo lige så godt flette ind og følge efter. Efter 100 meter ned ad ensrettet gade, blev chaufføren gjort opmærksom på, at der da vist manglede en passager, der lige skulle flytte sin bil! Godt at bakgearet er opfundet,

og tilbage på torvet viste det sig, at han allerede var hoppet på en anden vogn! (Undskyld Erik!).

Første stop gjaldt ved sommerhottellet, hvor vi skulle kigge Mågeøerne ud. Et eller andet måtte være gået galt i planlægningen, for fra en klar himlen, næsten, væltede nu en kolossal snestorm ned over os, og fugle og øer forsvandt i et hvidt dække. Heldigvis blev det en kort snestorm og 10 minutter senere var himlen og luft atter hel klar og gennemskelig. Lidt efter fortsatte turen ud til diget på den anden side af bebyggelsen, og den sidste del af Mågeøerne kunne tages i øjesyn.

Totalt afgav Mågeøerne 14 arter til dagens liste, hvoraf lige skal nævnes Sangsvane 50, Bramgås 50, Knortegås 50, Gravand 32 og minsandten om ikke der også lige sneg sig 100 Bjergirisker forbi folkemængden.

Ryggen vendtes mod vandet og vi skuede ind over Østereng, og der blev 8 nye arter til dagslisten. Grågås 50 og Hættemåge 130, som de talrigeste, men også en Kortnæbbet Gås gik og puttede sig i flokken. Fra de mindre repræsentanter kan nævnes Solsort, Sjagger og Sanglærke 3.

Atter i bilerne og videre frem. Jens Havde fået lov til at tage bilerne med ned gennem Gyldenstens løgfabrik og helt ud til dæmningen. Det var et godt scoop, som han skal roses for. Vi fik nemlig et rigtig flot kig ud over Gyldenstens Enge og Inddæm-

ningen, hvor der gik nogle store gåseflokke. Teleskoperne blev atter sat op, og de kunne afsløre: Sangsvane 300, Grågås 500, Hættemåge 100, men vi skal ikke glemme at nævne de 38 Canadagæs og 20 Bramgæs, som vi også kunne se. Vibe 2 og Halemejse 7 og en kaldende Gulspurv i busken lige ved siden af os, skal da også med på listen. Lokalteteten afgav ikke mindre end 12 nye arter til dagslisten.

På turen videre frem ad markvejen valgte en flok Dådyr, 22 i alt, at præsentere sig flot i skovbrynet med solen på de flotte kroppe og opsatser. Bilerne blev parkeret i skoven og så vandrede vi nord på ud til stranden. Målet var området kaldet Langø. Frokosten blev indtaget på broen over floden Ri..., nåh nej, det var bare en lille å, men murbrystningerne ideelle som sidde plads og bord for frokosten. 2 Lille lappedykker, Gråand 100, Vandrefalk 1, og Rødben 20 var nye arter til dagslisten.

Så skulle turen afsluttes ude ved Nørreby Hals. Et flot og imponerende skue med solen i ryggen og masser af fugle. Blishøne 16 og Bomlærke 1 blev sammen med Spidsand 15, Tafeland 8, troidand 6 og Storspove 260 dagens sidste nye arter, men her var mange andre, bl.a.: Skarv 55, Sangsvane 78, Grågås 150, Knortegås 150, Gravand 60, Pibeand 100, Gråand 500, Spidsand 25. Og for alle dagens anførte antal, er det udtryk for minimum antal sete fugle.

Det blev en rigtig flot afslutning på en god fugledag med i alt 48 setearter. Heraf alene 7 arter af gæs, 3 arter af rovfugle.

Tak til Jens Bækkelund for en god og fyldig fugletur, og til alle deltagerne for dejligt samvær!

Hvis nogen skulle ønske at se en oversigt over turens arter, kan den

rekvireres hos undertegnede pr. mail eller telefon, så sender jeg et Excel-ark hvor lokaliteter og fuglearter og antal er anført stedvis. På gensyn i felten og med hilsen Børge.
Br.sandhus@rasmussen.tdcadsl.dk,
mobil: 22 21 60 20.

Møder

Cafe aften tirsdag d. 17 marts på Odense Friskole, Hjallesevej 2. kl. 19.00.
(parkeringsmulighed på Guldbergsvej og Benedikts Plads.

Bodil og Hans Rytter, Niels Bomholt Jensen, Lilly Sørensen og Erik Danielsen fortæller om og viser billeder fra deres tur til Peru ultimo oktober - primo november 2008. Man kan læse om turen i dette blad.

Ture

Hov Nordstrand

Søndag den 19. april.

Mødetid og -sted: Hov Nordstrand ved parkeringspladsen kl. 6.00.

Det starter med småfugle, ænder og gæs, hvorefter rovfuglene tager over. Tilmelding til turlleder Erik Danielsen på 2149 0025.

Skagen

7.-10. maj.

Vi gentager sidste års yderst succesfulde tur. Som sidste år satser vi på at leje et sommerhus som base. Det er tiden til de store lommer, Steppehøg, ørne, glenter m.m. Og som altid i Skagen på det tidspunkt er der god mulighed for en overraskelse af de helt store.

Ring til turlleder Eske Mortensen på 65 30 12 68 eller 40 18 16 28 og hør nærmere. Hurtig tilmelding, hvis du vil være sikker på en plads.

Vestjylland

Søndag den 17. maj.

Først og fremmest gælder det om at støve nogle Pomeransfugle op – men desuden er der masser af andre fugle i området at kigge på. Det gælder vadefugle, ænder, gæs, rovfugle... Ring til turleder Eske Mortensen på 65 30 12 68 eller 40 18 16 28 og hør nærmere, også om mødetid og -sted.

Syltemade Ådal

Tirsdag den 19. maj.

Mødetid og -sted: Langegyde v. p-pladsen kl. 19.00. Tilmelding til turleder Niels Bomholt på 62 24 19 59.

Nu skulle Nattergalen være ankommet og godt i gang, bl.a. i denne smukke ådal. Det er også et godt sted til Græshoppesanger – og gummistøvler!

Arreskov Sø

Onsdag den 3. juni.

Mødetid og -sted: Sollerup kl. 19.00.

Tilmelding til turleder Erik Ehmsen på 62 64 15 59.

Mulighed for Rødrygget Tornskade, Skovsneppe og diverse sangere.

Natravnetur til Frederikshåb Plantage

Fredag den 5. eller lørdag den 6. juni afhængig af vejrudsigten.

På opfordring genoptager vi denne specielle aftentur til østjyske specialiteter som Bjergvipstjert, Isfugl og ud på aftenen: snurrende Natravne. Tilmelding til turleder Poul Rasmussen på 62 54 10 22 eller 23 24 56 13 i dagene op til og hør nærmere.

Små pip

Ørnens Dag trak 300 mennesker til Brændegård Sø. Desværre måtte de nøjes med oplysninger og fotografier af Havørnene, da søen var dækket af is.

Landskampen 2008, hvor man holdvis kæmpede om, hvem der kunne se flest arter i det "amt" man boede i, blev ikke uventet domineret af hold fra vestkysten og Skagen. Bedste hold uden for disse områder blev det fynske "Øholdet", der kun blev slået af to hold fra Nordjylland, et hold fra nordvestjylland og et fra Vestjylland. Øholdet bestod af Ole Goldschmidt, Nis Rattenborg, Tim Hesselballe Hansen, Michael Mosebo Jensen og Søren Gjaldbæk. I alt så holdet 254 arter i fynsområdet i 2008. Nærmere om landskampens forløb i næste nummer.

Erik Ehmsen efterlyste mere præcise aldersbestemmelser af Havørn på DOF-Fyns web. I næste nummer bringer vi en fyldig artikel om emnet.

Der har været en stor fremgang i antallet af deltagere i DOF-Fyns ture med mere end en fordobling.

Ørnetællingen på Fyn den 31. januar og 1. februar gav mindst 12 forskellige Havørne, flest ved søerne. Det reelle antal er noget større, i det der var områder, hvor vi ved, at der er Havørn, der ikke var dækket. På billedet ses en ungfugl fra Brændegård Sø, fotograferet af Erik Thomsen.

**- og husk,
fugle skal ses i naturen**

Afsender:
Søren Gjaldbæk
Carsten Hauchs Vænge 4
5230 Odense M

B

Dansk Ornitologisk Forening

Foreningen for fuglebeskyttelse